



§16a Miljøgodkendelse af husdyrbrug
Friskjærvej 6, 6535 Branderup

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING	2
AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE	3
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	4
A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD	4
B og F. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE	5
1) Indretning og drift af anlæg	5
2) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer.....	6
3) Forbindelse til andre husdyrbrug	6
4) Lokalisering og landskab	6
5) Ammoniak	6
6) Lugt	7
7) Øvrige emissioner og gener	7
8) Reststoffer, affald og ressourceforbrug	9
9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak.....	10
10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger.....	10
11) Erhvervsmæssig nødvendighed	10
C. OPLYSNINGER OM IE-HUSDYRBRUGET	10
E. OPLYSNINGER M.V. TIL MILJØKONSEKVENSRAPPORT	10
ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER	10
VILKÅR	12
HØRINGER	16
KLAGEVEJLEDNING	16
BILAG	16

INDLEDNING

Thorbjørn Sørensen har 13. februar 2024 søgt om miljøgodkendelse på ejendommen Friskjærvej 6, 6535 Branderup.

Godkendelsen bygger på oplysningerne i ansøgningen med tilhørende bilag, herunder skema 243212 – se bilag 1.

Godkendelsen indeholder først en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af ejendommen, herunder afsnit der vedrører husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne. Til sidst er vilkårene for afgørelsen.

Der gives 6 års frist for udnyttelse af godkendelsen.

Historik

I 2011 er der anmeldt et "skift i dyretype" med accept til produktion af 5.500 stk. smågrise/slagtesvin fra 15–107 kg. Accepten bortfalder når miljøgodkendelsen efter § 16a udnyttes.

Miljøgodkendelse § 16a – 2024

Ansøger ønsker mulighed for at overgå til de nye regler fra 2017 til fri produktion i de eksisterende stalde og tilhørende udearealer.

AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE

Tønder Kommune meddeler 10. oktober 2024 miljøgodkendelse til husdyrbruget på Friskjærvej 6, 6535 Branderup med de stillede vilkår.

Godkendelsen er meddelt jf. § 16a, stk. 1 i husdyrloven¹. Vurderinger og vilkårsfastsættelse er foretaget efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² og husdyrgødningsbekendtgørelsen³. Der godkendes følgende:

Produktionsareal:

3657 m² – Delvist fast gulv til flexgruppe – Økologiske slagtesvin og smågrise.

Gødningsareal

1101 m² gødningsareal til flydende husdyrgødning.

Projekterede anlæg:

Ingen.

Godkendelsen bygger på ansøgers miljøkonsekvensrapport med tilhørende bilag, herunder skema nr. 243212 version 2 indsendt via husdyrgodkendelse.dk. Se bilag 1.

Det er Tønder Kommunes vurdering, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen. Herunder, at husdyrbruget kan drives på stedet under hensyn til omgivelserne, og ikke vil påvirke Natura 2000 områder negativt eller ødelægge plantearter, yngle- eller rastekområder for bilag I og IV arter.

Afgørelsen kan skriftligt påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet jf. vejledning sidst i godkendelsen.

Flemming Refsgaard
Miljømedarbejder

Kvalitetssikring:
Dorte Fabrin
Miljømedarbejder

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 01. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

² Bekendtgørelse nr. 300 af 20. marts 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

³ Bekendtgørelse nr. 2243 af 29. november 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning.

MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING

A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD

1) Bedriftsoplysninger

Adresse: Friskjærvej 6, 6535 Branderup

Ejendomsnr.: 9374899

CVR: 14569871

CHR: 73629

2) Ansøger

Navn: Thorbjørn Sørensen

Adresse: Friskjærvej 6, 6535 Branderup

Mobil: 2165 3647

E-mail: tb@friskaer.dk

3) Rådgiver

Ulla Refshammer Pallesen, Spiras

Jens Terp-Nielsens Vej 13, 6200 Aabenraa

Telefon: 61558262

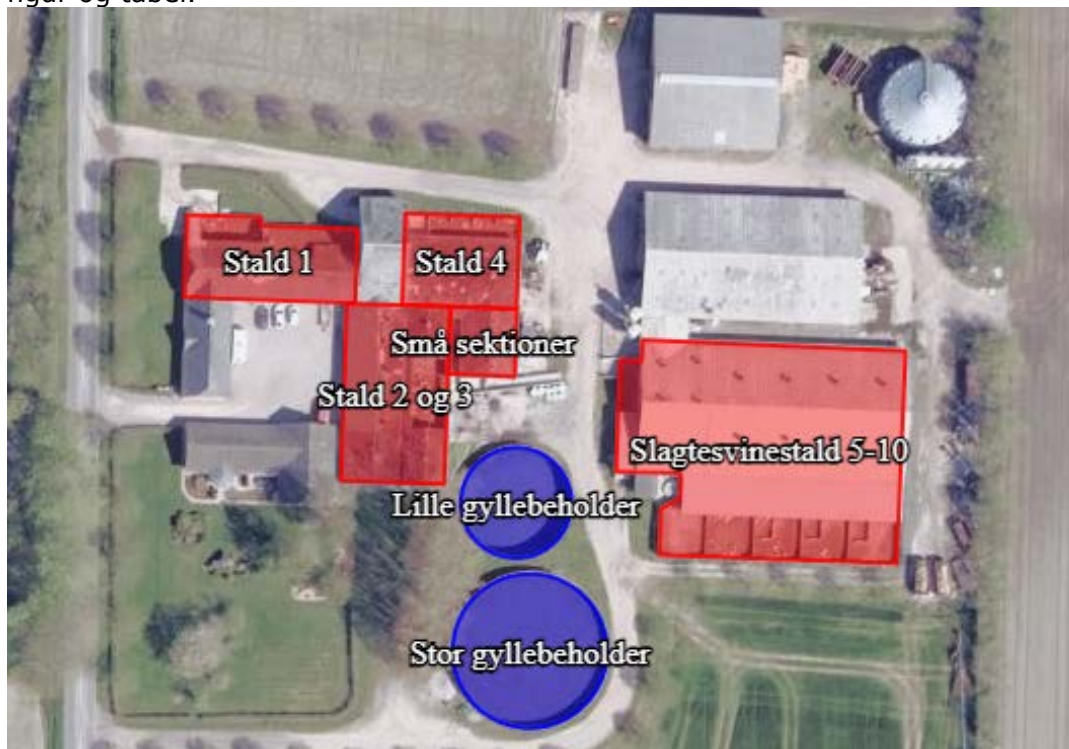
E-mail: upa@spiras.dk

4) Andre husdyrbrug der drives sammen med det ansøgte

To andre husdyrbrug på Træhedevej 9 og 11 som ligger ca. 14 km væk. Derfor er der ingen miljømæssig samdrift.

B og F. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE**1) Indretning og drift af anlæg****Stald og anlæg**

Oplysninger om ejendommens indretning og drift fremgår af nedenstående figur og tabel.



Figur 1: Placering af staldanlæg mv.

Figur 1: Placering af staldene mv. Stalde og produktioner

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)	
Ansøgt drift							
Slagtesvinestald 5-10	2179	Blandet ventilation	6 m	(#663885) Flexgruppe: Økologiske Slagtesvin og smågrise; Delvist fast gulv	0	2050	
Stald 1	520	Naturlig ventilation	3 m	(#666946) Flexgruppe: Økologiske Slagtesvin og smågrise; Delvist fast gulv	0	406	
Stald 2 og 3	714	Naturlig ventilation	3 m	(#666947) Flexgruppe: Økologiske Slagtesvin og smågrise; Delvist fast gulv	0	649	
Stald 4	407	Naturlig ventilation	3 m	(#666948) Flexgruppe: Økologiske Slagtesvin og smågrise; Delvist fast gulv	0	396	
Små sektioner	174	Naturlig ventilation	3 m	(#666949) Flexgruppe: Økologiske Slagtesvin og smågrise; Delvist fast gulv	0	156	
Sum						3657	
Opbevaringslagre							
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger		Bedste tilgængelige opbevaringsteknik		Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift							
Lille gyllebeholder	Flydende						374
Stor gyllebeholder	Flydende						727

Tabel 1: Oversigt over produktionsareal og gødningsareal

Produktionsarealer

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – Side 10-11.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår til produktionsarealernes udformning og maximale størrelse. Det vurderes at ansøgers opmåling/beregning af produktionsarealet er tilstrækkelig.

Gødningsopbevaring og -håndtering

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 11-12.

Tønder Kommune vurderer:

Det fremgår af ansøgers oplysninger, at der er redegjort for tilstrækkelig opbevaringskapacitet. Tønder Kommune vurderer, at udbringningsteknikker og opbevaring af husdyrgødningen lever op til gældende regler på området.

Vi vurderer, at der med ansøgers oplysninger og de stillede vilkår er taget tilstrækkelig hensyn til omkringboende, så gødningshåndtering og -opbevaring ikke er til væsentlig gene for omgivelserne.

2) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 - side 12.

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderes det, at der er redegjort tilstrækkeligt for de bygningsmæssige ændringer.

3) Forbindelse til andre husdyrbrug

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 13 og 38.

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderer vi, at anlægget på Friskjærvej 6 hverken er teknisk eller forureningsmæssigt forbundet med ansøgers andre ejendomme.

4) Lokalisering og landskab

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 13-17.

Tønder Kommune vurderer:

Afstandskravene i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 6, 7 og 8 er overholdt.

Da der ikke etableres nye bygninger, har denne miljøgodkendelse ingen væsentlig indflydelse på de landskabelige værdier. Der stilles derfor ingen vilkår.

5) Ammoniak

Ammoniakfølsom natur (kategori 1, 2 og 3).

Nærmeste kategori 1 natur – Mandbjerg Skov - ligger ca. 2,3 km nord for husdyrbruget. Beregninger i ansøgningssystemet viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,1 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauets nedre grænse på 0,2 kg N/ha/år totalt.

Nærmeste kategori 2 natur er en højmose ca. 1,8 km øst for husdyrbruget. Beregninger i ansøgningssystemet viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,1 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauet på 1,0 kg N/ha/år totalt.

Nærmeste kategori 3 natur er en mose ca. 500 m øst for husdyrbruget og en mose ca. 500 m vest for husdyrbruget. Beregninger i ansøgningssystemet viser, at merdepositionen fra husdyrbruget på begge moser er 0,1 kg N/ha/år for 8-års driften og 0,1 N/ha/år for nudriften. I begge tilfælde under beskyttelsesniveauet på 1 kg N/ha/år.

Naturbeskyttelseslovens § 3

Inden for en afstand af 500 m til husdyrbruget ligger 2 søer som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Det fremgår af beregninger i ansøgningssystemet at ingen af søerne vil modtage en merdeposition på over 1,0 kg. På den baggrund vil projektet ikke medføre en tilstandsændring af naturområderne.

6) Lugt

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 23-25.

Der er foretaget en beregning af lugtgeneafstanden:

Samlet resultat af lugtberegning ? i

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterium overholdt
 Friskjærvej 8	0	FMK	209,5	209,5	352,8	Ja
 Sandbjergvej 21	0	FMK	209,5	209,5	267	Ja
 Nærmeste relevante lokalplanlagte ...	0	NY	479,7	431,8	616,6	Ja
 Byzonegrænse til Branderup	0	FMK	662,4	662,4	875,7	Ja
 Fremtidig byzone S	0	FMK	662,4	662,4	777,8	Ja
 Fremtidig byzone SØ	0	FMK	662,4	662,4	757,9	Ja

Tabel 2: Lugtberegning

Ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af lugtbeskyttelsen.

Tønder Kommune vurderer:

Beregningerne viser, at lugtgenekriteriet er overholdt. På den baggrund vurderer vi, at der er taget tilstrækkelige hensyn til de omkringboende.

7) Øvrige emissioner og gener

Støj

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 26-27.

Tønder Kommune vurderer:

For at sikre de nærmeste nabobeboelser mod væsentlige støjgener stilles der vilkår til det maksimale bidrag til den samlede støjbelastning.

Vi vurderer at vilkåret er tilstrækkelige til at sikre omgivelserne mod væsentlige støjgener.

Rystelser og vibrationer

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 27.

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af husdyrbrugets indretning og drift samt afstanden til nærmeste naboer vurderes rystelser og vibrationer ikke at medføre væsentlige gener for omgivelserne. Der stilles derfor ingen vilkår

Støv

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 27.

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderes det, at de omkringboende er tilstrækkeligt sikret mod væsentlige daglige støvgener, og at støv kun i sjældne tilfælde f.eks. i forbindelse med høst vil give anledning til gener uden for ejendommen. Der stilles derfor ingen vilkår.

Fluer og skadedyr

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 28.

Tønder Kommune vurderer:

Der er stillet vilkår om hygiejneniveau og bekæmpelse så risiko for tilhold af skadedyr reduceres.

Det vurderes, at husdyrbruget vil sørge for god staldhygiejne, forsvarlig foderopbevaring, fjernelse af affald, foder og gødningsrester, så skadedyrsangreb forebygges.

Til- og frakørsel

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 28-29.

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune vurderer, at husdyrbruget har taget tilstrækkelige hensyn til omkringboende og miljøet, således at transporterne ikke er til væsentlig gene for omgivelserne eller udgør en unødigt risiko for miljøet. Der stilles derfor ingen vilkår.

Lys

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 27-28.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om, at ejendommens drift ikke må medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Vi vurderer, at der med det stillede vilkår er taget tilstrækkeligt hensyn til de omkringboende.

Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 36-37.

Tønder Kommune vurderer:

For at minimere risikoen for forurening i forbindelse med den almindelige daglige drift, stilles der vilkår til opsyn ved gyllepumpning, samt til opbevaring og håndtering af affald, brændstof mm. Der stilles vilkår om at beredskabsplanen skal holdes opdateret, så der sikres en effektiv standsning af og oprydning efter eventuelle uheld. Der stilles endvidere vilkår om, at tagnedløbsbrønde skal sikres så gylle ikke kan afledes til drænsystemet ved uheld.

Vi vurderer, på den baggrund, at der er taget tilstrækkelige hensyn til omgivelserne ved håndtering af husdyrgødning, affald og brændstof.

Kemikalier og pesticider

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 30-31.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om at kemikalier opbevares indendørs på fast og tæt bund uden afløb.

På baggrund af ansøgers oplysninger og det stillede vilkår vurderes det, at husdyrbruget opbevarer kemikalier forsvarligt.

Olie og brændstof

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 30-31.

Tønder Kommune vurderer:

Opbevaring af olie og brændstof reguleres af olietanksbekendtgørelsen, der i nogen grad sikrer mod forurening. For at undgå olieforurening - ved eventuel opstilling af olie- og brændstoftank - er der stillet vilkår om, at påfyldningspistol skal være forsynet med automatisk lukkemekanisme og at tanke skal stå på fast og tæt bund, så eventuelt spild kan opsamles.

Egenkontrol og management

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 34.

Tønder Kommune vurderer:

Der er stillet vilkår om registrering af energi og vandforbrug.

Tønder Kommune vurderer på den baggrund, at der anvendes godt landmandskab med hensyn til management og egenkontrol

8) Reststoffer, affald og ressourceforbrug

Spildevand

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 32-33.

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderes det, at husdyrbrugets opbevaring og håndtering af spildevand vil ske forsvarlig. Der stilles derfor ingen vilkår.

Affald og døde dyr

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 29-30.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om opbevaring af fast og flydende affald. Under forudsætning af, at vilkårene om affaldshåndtering, egenkontrol og ressourceforbrug overholdes, og affald i øvrigt bortskaffes ifølge kommunens affaldsregulativ, vurderer vi, at der tages tilstrækkelige hensyn til omgivelserne, og at mulighederne for genanvendelse og recirkulation udnyttes.

Energiforbrug

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 31-32.

Tønder Kommune vurderer:

Der er stillet vilkår om at anlæg der er særligt energiforbrugende (ventilation og foderanlæg) skal kontrolleres og vedligeholdes så de altid kører energimæssigt optimalt. Der stilles vilkår om skift til lavenergibelysning når eksisterende er udtjente. Der stilles desuden vilkår om egenkontrol af energiforbruget.

På baggrund af ovenstående og ansøgers oplysninger vurderer Tønder Kommune, at der anvendes energibesparende foranstaltninger på ejendommen.

Vandforbrug

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 32-33.

Tønder Kommune vurderer:

For at sikre bedst udnyttelse af ressourcerne, stilles der vilkår om vedligeholdelse af drikkevandssystemer og registrering af vandforbruget.

På baggrund af ansøgers oplysninger og de stillede vilkår vurderer Tønder Kommune, at der anvendes vandbesparende foranstaltninger på ejendommen.

9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 32-33.

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune har fastlagt et BAT-emissionsniveau på 5195 kg N/år ud fra bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Det fremgår af ansøgningen, at den samlede ammoniakemission fra husdyrbruget udgør 5195 kg N/år.

BAT fastholdes ved, at der stilles vilkår om gulvsystemernes indretning.

Tønder Kommune vurderer på den baggrund at BAT er overholdt.

10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 38.

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune er enig i ansøgers vurdering om, at der ikke er grænseoverskridende virkninger.

11) Erhvervsmæssig nødvendighed

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 38-39.

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderer Tønder Kommune at udvidelsen er erhvervsmæssig nødvendig.

C. OPLYSNINGER OM IE-HUSDYRBRUGET

Husdyrbruget er ikke et IE-husdyrbrug.

E. OPLYSNINGER M.V. TIL MILJØKONSEKVENSRAPPORT

Ved en ansøgning om godkendelse efter husdyrlovens § 16 a, skal ansøgningsmaterialet kunne udgøre en miljøkonsekvensrapport. Kommunen skal gennemgå og bruge rapporten. Tønder Kommune har gennemgået rapporten og har brugt oplysninger i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Ansøgers ikke tekniske resume af miljøkonsekvensrapporten fremgår af bilag 1 – afsnit "Ikke teknisk resumé".

ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER

Habitatvurdering

Nærmeste Natura 2000-område er Mandbjerg Skov, der ligger ca. 2,3 km nord for husdyrbruget.

Beregninger viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget vil udgøre 0,1 kg N/ha/år i nærmeste punkt på området efter udvidelsen.

Vi vurderer, at det ansøgte projekt ikke kan få negativ virkning på Natura 2000 området, herunder de arter og naturtyper, som området er udpeget for at beskytte. Vi vurderer også, at det ansøgte projekt ikke i kumulation med andre projekter vil få negativ virkning på udpegningsgrundlaget for området som følge af ammoniak.

Tønder Kommune konkluderer, at det ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering.

Bilag I arter

Husdyrbrugets anlæg ligger ikke i fuglebeskyttelsesområde. Nærmeste fuglebeskyttelsesområde ligger ca. 8 km nordvest for husdyrbruget. Det vurderes, alene på grund af afstanden, at projektet ikke vil kunne påvirke bilag I-arter.

Bilag IV arter

Tønder Kommune vurderer, at projektet ikke vil have en negativ indflydelse på de forskellige bilag IV-arter, da der ikke ændres på vandhuller eller andre potentielle levesteder. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus.

Det vurderes på den baggrund, at projektet ikke vil medføre, at yngle- og rasteområder for bilag IV arter beskadiges eller ødelægges.

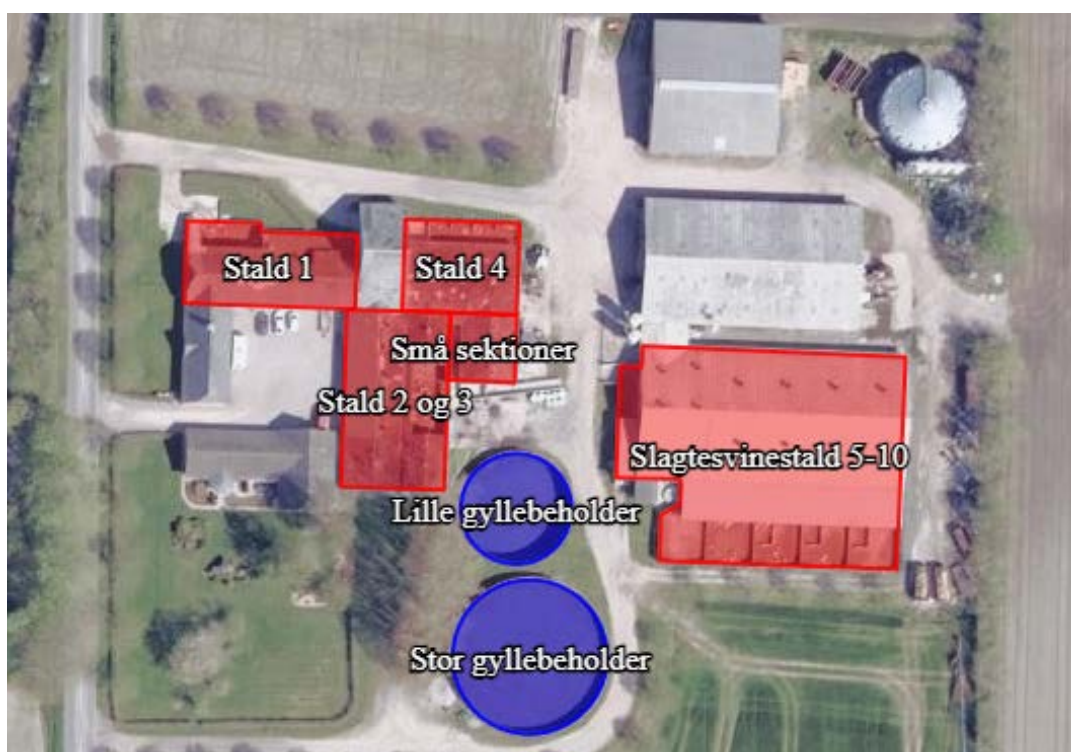
VILKÅR

Når godkendelsen udnyttes skal vilkårene overholdes. Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

1. Det tilladte produktionsareal må maksimalt være som angivet i nedenstående tabel. Staldsystem og dyretypen skal være som angivet i tabellen (placering fremgår af figuren med situationsplan under tabellen):

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Slagtesvinestald 5-10	2179	Blandet ventilation	6 m	(#663885) Flexgruppe: Økologiske Slagtesvin og smågrise; Delvist fast gulv	0	2050
Stald 1	520	Naturlig ventilation	3 m	(#666946) Flexgruppe: Økologiske Slagtesvin og smågrise; Delvist fast gulv	0	406
Stald 2 og 3	714	Naturlig ventilation	3 m	(#666947) Flexgruppe: Økologiske Slagtesvin og smågrise; Delvist fast gulv	0	649
Stald 4	407	Naturlig ventilation	3 m	(#666948) Flexgruppe: Økologiske Slagtesvin og smågrise; Delvist fast gulv	0	396
Små sektioner	174	Naturlig ventilation	3 m	(#666949) Flexgruppe: Økologiske Slagtesvin og smågrise; Delvist fast gulv	0	156
Sum						3657
Opbevaringslagre						
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger		Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift						
Lille gyllebeholder	Flydende					374
Stor gyllebeholder	Flydende					727

Tabel: Godkendte produktionsareal og gødningsareal



Figur: Situationsplan

2. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og med de ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.
3. Husdyrbruget skal drives med økologisk autorisation.

Gødningsopbevaring og -håndtering

4. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.
5. Påfyldning af gyllevogne og evt. tømning af gylle i anden beholder, skal foregå under opsyn.
6. Hvis der forekommer spild af husdyrgødning skal det straks opsamles.

Støj

7. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbrugets bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må ikke overstige følgende værdier, målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen:

	Kl.	Midlingstiden	dB(A)
Mandag-fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	7 timer	55
Lørdag	14-18	4 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Spidsværdi	22-07	-	55

Tabel 4: Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser. I forbindelse med høst og korntørring kan grænseværdien om aftenen og om natten forhøjes med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

Målinger eller beregninger til kontrol af, at vilkåret er overholdt, skal udføres når tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dog kan målingerne kun foretages 1 gang årligt, såfremt målingerne viser, at støjgrænserne er overholdt.

Fluer og skadedyr

8. Der skal udføres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
9. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes fri for affald, gødning og foderrester.

Lys

10. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Driftsforstyrrelser og uheld

11. Beredskabsplanen skal være tilgængelig for husdyrbrugets ansatte og den skal opdateres løbende.
12. Hvis der opbevares flydende gødning, flydende mineraler, flydende kemikalier eller lignende, skal det opbevares i beholdere, der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Det område, hvor beholderne står, skal udformes, så den flydende væske tilbageholdes, hvis der sker uheld med beholderne.
13. Tagnedløbsbrønde og lignende, der ligger inden for 25 m fra gylleopbevaringslagre, skal sikres, så der i forbindelse med uheld ikke kan afledes gylle til drænsystemet.

Kemikalier og pesticider

14. Olie og øvrige kemikalier skal opbevares indendørs, hvor underlaget har fast bund og er uden afløb.

Olie og brændstof

15. Påfyldningspistol for olie skal være forsynet med automatisk lukkemekanisme.
16. Brændstoftanke skal stå på fast og tæt bund, så spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Egenkontrol og management

17. Alle egenkontroller skal samles i en driftsjournal.
18. Der skal føres driftsjournal over følgende aktiviteter:
- Årligt forbrug af el, vand og brændstof.
 - Vedligeholdelse af ventilationsanlæg.
- Oplysningerne skal gemmes i minimum 5 år.
19. Der skal føres logbog over gyllebeholderens teltoverdækning, hvori evt. skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Affald

20. Spildolie og andet flydende farligt affald skal opbevares indendørs i beholdere der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Beholderne skal stå i en spildbakke, hævet på en rist. Spildbakken skal kunne indeholde volumen af den største beholder, der opbevares i spildbakken.
21. Fast farligt affald skal opbevares indendørs på fast og tæt bund.

Energiforbrug

- 22. Ventilations- og foderanlæg skal vedligeholdes så anlæggene altid kører energimæssigt optimalt.
- 23. Der skal skiftes til lavenergibelysning i stalde, foderlade og maskinhus, når de eksisterende lyskilder er udtjente.

Vandforbrug

- 24. Drikkevandssystemet skal vedligeholdes så vandspild minimeres.

Husdyrbrugets ophør

- 25. Ved husdyrbrugets ophør skal ejendommen ryddes for husdyrgødning, affald, døde dyr, spildevand, foder mv.

HØRINGER

Idehøring

Ansøgningen blev 15. juli 2024 annonceret i 14 dage på <https://dma.mst.dk/>.

Høring af parter, naboer og andre berørte

Tønder Kommune vurderer, at dem som skal høres i sagen, er ansøger og ejere/lejere af bebyggelse, der ligger inden for lugtkonsekvenszonen på 976 meter. De har derfor modtaget et brev om projektet og fået mulighed for at sende bemærkninger ind.

Tønder Kommune har derudover vurderet, om der er naboer, der skal orienteres om sagen. Naboer i husdyrlovens forstand defineres som ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til den ejendom, hvorpå anlægget er beliggende. Naboer skal orienteres, med mindre kommunen skønner, at det der er søgt om, har underordnet betydning for naboen. Det er kommunens opfattelse, at såfremt der på de tilstødende matrikler ikke er bebyggelse på både husdyrbrugets og naboens matrikel, så har det ansøgte som udgangspunkt underordnet betydning. Ud fra den betragtning er der ikke foretaget orientering af naboer.

Nabo-/partshøringen har ikke givet anledning til bemærkninger.

KLAGEVEJLEDNING

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Bemærk at klagenævnet 1. februar 2017 har skiftet navn, så der kan være flere steder, hvor det stadig står navngivet som Natur- og Miljøklagenævnet. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. som privatperson og 1.800 kr. som virksomhed eller organisation. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget senest torsdag den 7. november 2024.

Du kan vælge at få denne afgørelse prøvet ved domstolen. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i tilladelsen eller helt at ophæve tilladelsen. Hvis tilladelsen udnyttes inden klagefristens udløb – og inden en eventuel klage er afgjort af klagemyndigheden – sker udnyttelsen på virksomhedens ansvar.

BILAG

Bilag 1: Miljøkonsekvensrapport fra ansøger.



Ansøgning om § 16 a miljøgodkendelse

Friskjærvej 6
6535 Branderup J

Ansøgning om godkendelse af produktionsarealer i eksisterende stalde
Skema 243212 i www.husdyrgodkendelse.dk



• **Kolding**
Niels Bohrs Vej 2
7634 1700

• **Vojens**
Billundvej 3
7320 2600

• **Aabenraa**
Jens Terp-Nielsens Vej 13
7436 5000

• **Odense**
Munkehatten 1A th
7436 5000

spiras.dk

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3)

Ansøger og ejer	Thorbjørn Sørensen Friskjærvej 6 6535 Branderup J tb@friskaer.dk Tlf.: 2165 3647
Husdyrbrugets adresse	Friskjærvej 6 6535 Branderup J
CVR-nummer	Solbakken Økologi: 14569871
CHR-nummer	73629
Kommune	Tønder Kommune
Ejendomsnummer	9374899
Matrikel-nr.	Matrikel: 7 – Branderup Ejerlav, Branderup m.fl.
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Træhedevej 9 og 11 CHR-nr. 51348 og 49375
Biaktiviteter	Ingen
Ansøgningskema	243212
Rådgiver	Ulla Refshammer Pallesen Spiras, CVR-nr. 21111511 Jens Terp-Nielsens Vej 13, 6200 Aabenraa E-mail: upa@spiras.dk Tlf.: 6155 8262

Forord / læsevejledning

Denne rapport er en miljøkonsekvensrapport, som beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Friskjærvej 6, 6535 Branderup J. Husdyrbruget er et ikke et IE-brug, da der aldrig vil være mere end 2.000 grise over 30 kg på stald ad gangen.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport og behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved husdyrbrugets produktion og de ansøgte ændringer. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for husdyrbruget efter Husdyrbrugloven¹.

Miljøkonsekvensrapporten dækker alle oplysningskrav efter Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² og er en videreudvikling af Miljøstyrelsens forslag til en skabelon. Det er valgt at samle beskrivelserne og vurderingerne i samme afsnit. De angivne parenteser med bogstaver og tal henviser til oplysningskravene jf. bilag 1 i bekendtgørelsen. I afsnit, hvor der er behov for at foretage en vurdering af påvirkningen af det omgivende miljø, afsluttes afsnittet med en vurdering heraf. I afsnit hvor der kun står faktuelle oplysninger og der ikke er behov for en vurdering, er dette udeladt.

Tabeller og figurer (skærmdumps fra Husdyrgodkendelse.dk) samt kort tegnet af Spiras i AgroGIS er angivet uden kildehenvisning. Øvrige figurer og tabeller er angivet med kildehenvisning.

Til miljøkonsekvensrapporten er der ud over de indsatte bilag sidst i dokumentet indsendt bilag til kommunen i form af regneark for kapacitetsberegning. Det antages, at det er tilstrækkeligt at offentliggøre selve miljøkonsekvensrapporten med indbyggede bilag i forbindelse med offentliggørelsen af ansøgningen og miljøgodkendelsen.

¹ Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. LBK nr 520 af 01/05/2019

² Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr 443 af 26/04/2023

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3)	2
Forord / læsevejledning	3
1. Indledning	6
1.1 Metode og manglende viden (F6)	6
2. Ikke-teknisk resume (C3, E3, F9)	7
3. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika og påvirkningerne af det omgivende miljø	9
3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, E1a, F1a-c)	9
3.1.1 Produktionsarealer	10
3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning	11
3.1.3 Drift af anlægget	12
3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, F1b-c, F5a)	12
3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)	12
3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, F1a, F4)	13
3.4.1 Landskab	13
3.4.2 Kulturarv	13
3.4.3 Materielle goder	14
3.4.4 Afstandskrav	15
3.4.5 Byggelinjer og andre beskyttelseslinjer mv.	17
3.4.6 Jordarealer og jordbund	17
3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, F1d)	17
3.6 Biologisk mangfoldighed/biodiversitet (F4, F1c)	21
3.7 Lugtemission (B6, B4, E1b, E1c)	23
3.8 Øvrige emissioner og gener (B7, E1b, F1d, F5c, F8)	25
3.8.1 Støj (B7, E1b, F1d, F5c)	26
3.8.2 Rystelser og vibrationer (B7, E1b, F1d, F5c)	27
3.8.3 Støv (B7, E1b)	27
3.8.4 Lyspåvirkning (B7, E1b, F1d, F5c)	27
3.8.5 Skadedyr (B7, E1b)	28
3.8.6 Transporter (B7, E1b)	28
3.9 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, F5b)	29
3.9.1 Døde dyr (B8)	29
3.9.2 Affald (B8, F1d, F5c)	30
3.9.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8)	30
3.9.4 Råvarer (B7)	31
3.9.5 Energiforbrug (B8, F1c)	31
3.9.6 Vandressourcen, vandforbrug, spildevand og restvand (B8, F1d, F4)	32
3.10 BAT ammoniakemission (B9, C2, F5g)	33
3.11 Forslag til vilkår om bl.a. egenkontrol (B7)	34
3.12 Klima (F4, F5f)	34
3.13 Risiko for ulykker og katastrofer (B7, F5d, E1c, F7, F8)	36
3.14 Overvågning (F7)	37
3.15 Andet om befolkningen og menneskers sundhed (F4, F5d)	37

3.16	<i>Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (B10, E1b, F5e)</i>	38
3.17	<i>Alternative løsninger og 0-alternativet (E1d, F2, F3)</i>	38
3.18	<i>Erhvervsmæssig nødvendighed</i>	38
4.	Oplysninger om konsulenten (A4)	39
5.	Konklusion	39
6.	Referenceliste	39
7.	Bilag	40
	Bilag 1: Oversigtskort	41
	Bilag 2: Ledningsplan	42
	Bilag 3: Opgørelse af produktionsarealer	43

1. Indledning

Husdyrbrugets produktionstilladelse er i form af en anmeldeafgørelse fra 2011 til en produktion af 5.500 grise fra 15-107 kg samt en afgørelse om ikke-godkendelsespligt fra 2012 til at etablere udearealer i tilknytning til staldene. Anmeldelserne er udnyttet.

Der ønskes nu mulighed for at overgå til de nye regler fra 2007 til fri produktion i de eksisterende stalde og tilhørende udearealer.

Rapporten er udarbejdet på baggrund af oplysninger og staldskitser modtaget fra Thorbjørn Sørensen, som indestår for, at oplysningerne om selve husdyrbruget er korrekte.

1.1 Metode og manglende viden (F6)

Til udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten er beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk anvendt. Forudsætningen for beregningen af ammoniak- og lugtemissionen fra stald og lager tager afsæt i emissionsfaktorerne i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

Husdyrgodkendelse.dk beregner lugtgeneafstande ud fra standardiserede kurver udarbejdet på baggrund af OML-beregninger (OML = Operationelle Meteorologiske Luftkvalitetsmodeller). De standardiserede kurver tager udgangspunkt i standardstalde, normal ventilation og standardomgivelser.

Beregningen af ammoniakspredningen og -afsætningen foretages med sprednings- og afsætningsmodeller udarbejdet af Aarhus Universitet (baseret på standardafsætningskurver beregnet med OML-DEP, som er en variant af OML-modellen).

I forhold til drivhusgasemissioner foreligger der for landbrug ikke præcise redskaber til kvantificering af drivhusgasemissioner, specielt ikke for metan og lattergas.

2. Ikke-teknisk resume (C3, E3, F9)

Definitioner mv.

Husdyrbrugloven: Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Husdyrgodkendelse.dk: Et elektronisk ansøgningssystem som miljøgodkendelse af husdyrbrug skal ansøges gennem, som bl.a. beregner udledning og nedfald fra ammoniak og lugt.

Husdyrbruget og produktionsomfang

Denne miljøkonsekvensrapport vedrører husdyrbruget på Friskjærvej 6, 6535 Branderup J. Husdyrbruget består af en økologisk smågrise- og slagtegrisebesætning. Den nuværende tilladte husdyrproduktion på husdyrbruget er på 5.500 grise fra 15 kg til 107 kg.

Ansøgningen er indsendt for at få godkendt de eksisterende produktionsarealer til fri produktion. Den fremtidige maksimale produktion på husdyrbruget forventes at blive på op til maks. 6.500 grise ca. 25-120 kg.

Landskabelige forhold

Husdyrbruget på Friskjærvej 6 ligger nord for landsbyen Branderup J i Tønder Kommune. Husdyrbruget ligger i et let skrånende terræn. Husdyrbruget er delvis afskærmet af beplantning rundt omkring en del af bygningssættet. De højeste anlæg på husdyrbruget er foderladen og den store kornsilo.

Potentielle gener

Beregningerne i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgeneafstandene overholdes. Lugtgeneafstandene er de afstande, et husdyrbrug skal holde til nærmeste naboer, der ikke har landbrugspligt, til samlet bebyggelse samt til byzoner og sommerhusområder.

Støj, rystelser og vibrationer fra husdyrbrugets bygninger og faste installationer vurderes ikke at være til væsentlig gene for naboer pga. typen af kilderne samt afstanden til nærmeste naboer.

Pga. placeringen og arten af lyskilder vil naboer ikke kunne blive generet af lysgener.

Fluer og skadedyr bekæmpes og døde dyr opbevares overdækket ind til afhentning.

Støv vil primært være fra transporter. Transport til og fra husdyrbruget sker via Friskjærvej. Veje fejes efter kørsel, når der er behov for det.

Samlet set vurderes husdyrbruget i forhold til omgivelserne ikke at medføre væsentlige gener i form af lugt, støj, rystelser, vibrationer, støv, lysgener, fluer, skadedyr, opbevaring af døde dyr eller transport.

Husdyrgødning

Der kommer gylle og dybstrøelse fra husdyrproduktionen. Alt dybstrøelse afsættes til et biogasanlæg, og der modtages afgasset biomasse retur. Gylle og afgasset biomasse køres ud på husdyrbrugets marker med gyllevogn med slæbeslanger og nedfælder. Det er en maskinstation, der står for udbringningen.

Ammoniakdeposition til natur

Der er i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsat krav til den maksimale mængde ammoniak, som forskellige naturtyper må belastes med. Kravene er fastsat som maksimale mængder kvælstof (kvælstof er en bestanddel af ammoniak).

Ammoniaknedfald kaldes deposition og beregnes som kg kvælstof pr. hektar pr. år. Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at beskyttelsesniveauerne for ammoniak til kategori 1, kategori 2 og kategori 3 natur overholdes. Kategori 1 og kategori 2 natur er de mest sårbare naturtyper, hvor der er totaldepositionskrav til.

Kravene ligger på maksimalt 0,2-1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år. Beregningerne viser, at der er 0,1 kg kvælstof pr. hektar pr. år til kategori 1 natur og 0,1 kg kvælstof pr. hektar pr. år til kategori 2 natur.

I forhold til kategori 3 natur, som er mindre heder og overdrev samt visse moser og skove, er der en maksimal forøgelse af ammoniakdepositionen (merdeposition) på 0,1 kg kvælstof pr. hektar pr. år. Til øvrige naturtyper er der ligeledes en maksimal merdeposition på 0,1 kg kvælstof pr. hektar pr. år. Den almindelige betragtning er, at en merdeposition på 1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år ikke kan medføre en tilstandsændring af et almindeligt naturområde. Det mest restriktive krav, kommunen kan stille til kategori 3 natur, er en maksimal merdeposition på 1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år.

Anvendelse af BAT

BAT er en forkortelse for "bedste tilgængelige teknik" (på engelsk: "best available techniques"). Husdyrbruget er ikke et IE-brug, og er således ikke direkte omfattet af EU's direktiv fra 2010 om Industrielle Emissioner. Der er i Husdyrloven og tilhørende Husdyrgodkendelsesbekendtgørelse for de fleste husdyrbrug faste krav til maksimal ammoniakemission i forhold til BAT.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget overholder BAT for ammoniak, idet økologisk produktion generelt overholder BAT.

Husdyrbruget har frivilligt etableret teltoverdækninger på de to gyllebeholdere på husdyrbruget. Teltoverdækningerne nedsætter ammoniakemissionen fra beholderne.

Forurenings- og genebegrænsende tiltag

Husdyrbruget har udarbejdet en beredskabsplan, hvor der er instrukser for, hvad man skal foretages sig i forbindelse med uheld med olie, kemikalier og gylle eller brand. Beredskabsplanen indeholder relevante kontaktoplysninger samt oversigtskort over husdyrbruget med angivelse af relevante oplag, flugtveje, slukningsmateriel mv.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Da der ikke skal bygges nyt, er der ikke overvejet alternative placeringer.

0-alternativet er, at husdyrbruget drives videre efter det tilladte dyrehold jf. anmeldeafgørelsen fra 2011.

Husdyrbrugets ophør

Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde, gødningsopbevarings- og foderanlæg blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af affald vil blive bortskaffet i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

3. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika og påvirkningerne af det omgivende miljø

I dette kapitel beskrives husdyrbrugets indretning og drift, husdyrbrugets beliggenhed i forhold til omgivelserne, samt husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne med hensyn til ammoniak- og lugtemission og -deposition og eventuelle gener i forbindelse med støj, rystelser, vibrationer, støv, lys, skadedyr og transporter. Endvidere beskrives forbrug af naturressourcer og affaldsproduktion.

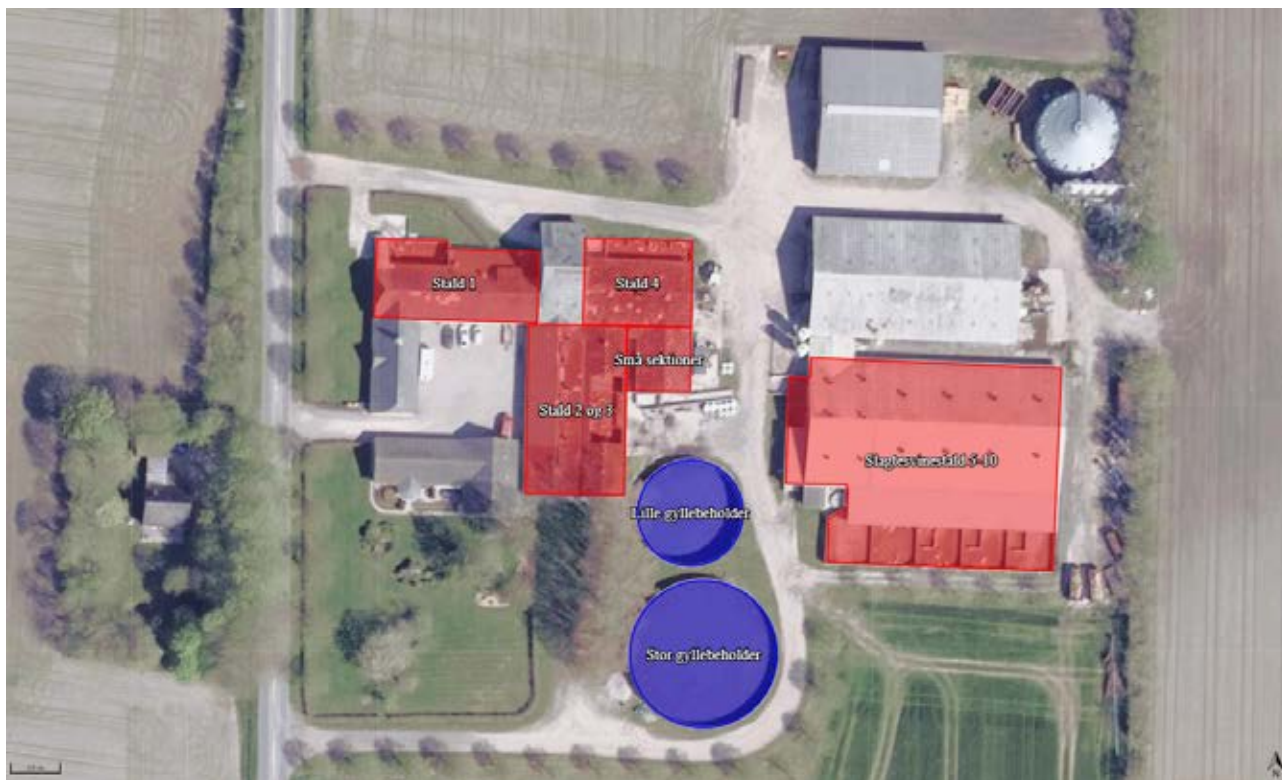
Hvor det er relevant efterfølges emnerne af en vurdering af det ansørgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, E1a, F1a-c)

Det eksisterende bygningsæt til husdyrbruget ligger samlet på østsiden af Friskjærvej sammen med stuehuset. På vestsiden af Friskjærvej ligger beboelsen Friskjærvej 7A, der også tilhører den matrikulære ejendom. Foder opbevares i korn- og fodersiloer.

Husdyrbrugets bygninger, anlæg og gyllebeholdere mv. ses af kortudsnittene i figur 1 samt bilag 1.



Figur 1: Husdyrbrugets stalde og opbevaringsanlæg

3.1.1 Produktionsarealer

Det følger af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der skal foretages beregninger for både den ansøgte drift, nudriften og driften for 8 år siden. Produktionsarealerne har været uændrede de seneste 8 år, hvorfor produktionsarealerne er ens i nudrift og ansøgt drift. Der ændres fra 7 til 9 ugers fravænningsalder, hvorfor indsættelsesvægte ændres fra ca. 15 kg til ca. 25 kg.

Produktionsarealerne er beregnet ud fra oplysninger fra ansøger om stimål. Se bilag 3.

Husdyrbruget har været drevet økologisk i mere end 8 år. Produktionstilladelsen er anmeldeafgørelser fra 2011 og 2012. Anmeldeafgørelsen er meddelt til toklimastalde med delvis spaltegulv til smågrise og delvis spaltegulv med 25-49 % fast gulv til slagtegrise. Udearealerne er tilladt ved afgørelse om ikke-godkendelsespligt i 2012. Udearealerne til de forskellige stalde er etableret med varierende andel af spalter. En stor del af spalterne i forbindelse med udearealerne i tilknytning til stalden fra 1998 er dog lukket med spaltelukkere efter krav i forhold til eksport til USA. Inde i staldene er der strøede arealer på dels fast gulv og dels spalter. Hvor der strøs over spalter, er der enten udlagt plastikplader eller isat spaltelukkere. I stalden fra 1998 er spalterne over kanalerne i den nordligste halvdel af den oprindelige stald taget op, og den tidligere gyllekanal fungerer nu som dybstrøelseskumme. Den sydligste del af stalden er fortsat med spalter.

I husdyrgodkendelse.dk er der ikke en økologisk staldgulvstype for smågrise. Flex for økologisk produktion af smågrise og slagtesvin "Økologiske Slagtesvin og smågrise; Delvist fast gulv" indeholder staldtyperne "Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv" og "Slagtesvin. Økologiske stalde". Der er således ikke angivet en specifik gulvtype for økologiske slagtesvin.

Som vi forstår reglerne, kan der kun vises flex i ansøgt drift, da der ikke tidligere er meddelt en tilladelse eller godkendelse efter 1. august 2017. I nudrift og ansøgt drift er det derfor valgt at vise en vis andel af produktionsarealerne til smågrise i staldtypen "Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv" og resten som "Slagtesvin. Økologiske stalde", idet dette må være den lovlige nudrift. I ansøgt drift søges om flex til smågrise og slagtegrise for alle stalde, selv om der kun forventes indsat smågrise i staldene i forbindelse med stuehuset (altså ikke i stalden fra 1998). Smågrise flyttes fra disse stalde ved ca. 50 kg. Fordelingen af smågrise og slagtegrise i 8 års drift og nudrift er lavet ud fra økologiske pladskrav. I 8 års drift og nudrift har der været 15 kg smågris (30 kg – 15 kg) fra gruppen 15-50 kg med pladskrav på 1 m² og 20 kg gris (50 kg – 30 kg) med pladskrav på 1,4 m². Produktionsarealerne i staldene inklusiv udearealerne i forbindelse med stuehuset er derfor fordelt med 35/65 for henholdsvis smågrise og slagtegrise i nudrift og ansøgt drift.

Produktionsarealerne i 8-års drift og nudrift fremgår af tabel 1 og produktionsarealerne i ansøgt drift fremgår af tabel 2.

Stalde og produktioner							
Staldnavn		Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Slagtesvinestald 5-10	2179	Blandet ventilation	6 m	(#663887)	Slagtesvin. Økologiske stalde	0	2050
Stald 1	520	Naturlig ventilation	3 m	(#670228)	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	142
				(#670227)	Slagtesvin. Økologiske stalde	0	264
Stald 2 og 3	714	Naturlig ventilation	3 m	(#670230)	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	227
				(#670229)	Slagtesvin. Økologiske stalde	0	422
Stald 4	407	Naturlig ventilation	3 m	(#670233)	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	139
				(#670231)	Slagtesvin. Økologiske stalde	0	257
Små sektioner	174	Naturlig ventilation	3 m	(#670237)	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	55
				(#670236)	Slagtesvin. Økologiske stalde	0	101
Sum							3657

Tabel 1: Stalde, ventilationsforhold, dyre- og gulvtype og produktionsarealer i 8 års drift og nudrift

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Slagtesvinestald 5-10	2179	Blandet ventilation	6 m	(#663885) Flexgruppe: Økologiske Slagtesvin og smågrise; Delvist fast gulv	0	2050
Stald 1	520	Naturlig ventilation	3 m	(#666946) Flexgruppe: Økologiske Slagtesvin og smågrise; Delvist fast gulv	0	406
Stald 2 og 3	714	Naturlig ventilation	3 m	(#666947) Flexgruppe: Økologiske Slagtesvin og smågrise; Delvist fast gulv	0	649
Stald 4	407	Naturlig ventilation	3 m	(#666948) Flexgruppe: Økologiske Slagtesvin og smågrise; Delvist fast gulv	0	396
Små sektioner	174	Naturlig ventilation	3 m	(#666949) Flexgruppe: Økologiske Slagtesvin og smågrise; Delvist fast gulv	0	156
Sum						3657

Tabel 2: Stalde, ventilationsforhold, dyre- og gulvtype og produktionsarealer i ansøgt drift

3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Husdyrbruget har to gyllebeholdere. En Perstup gyllebeholder på 1.530 m³ fra 1987 samt en Spæncom gyllebeholder på 3.000 m³ fra 1998. Gyllebeholderne er blevet teltoverdækkede i 2023 med grå pvc-duge fra Agrotop. Der er etableret påfyldningsstudse i kanten af begge teltduge.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Lille gyllebeholder	Flydende				374
Stor gyllebeholder	Flydende				727
Nudrift					
Lille gyllebeholder	Flydende				374
Stor gyllebeholder	Flydende				727
8 års drift					
Lille gyllebeholder	Flydende				374
Stor gyllebeholder	Flydende				727

Tabel 3: Opbevaringsanlæg, lagertype og areal i m²

Al udslusning af gylle sker som rørudslusning.

Så længe husdyrbruget drives som er økologisk certificeret husdyrbrug, er der ikke krav om ugentlig udslusning. Da der afsættes en stor andel af gødningen i dybstrøelse, kommer der ikke så store mængder gylle i kanalerne. Dog kommer der en del regnvand i gyllen, eftersom der er en forholdsvis stor andel af udearealerne, der ikke er under tag.

Pt. afsættes alt dybstrøelse til biogasanlæg, og der modtages afgasset biomasse retur. Når der udmuges fra de forskellige stalde, kommer dybstrøelsen direkte i containere og køres med det samme til biogasanlæg. Afgasset biomasse køres til opbevaring i en af bedriftens gyllebeholdere, afhængigt af, hvor der er plads. Afgasset biomasse leveres i gyllebeholdere gennem påfyldningsstudse.

Hvis der på et tidspunkt skal afhentes gylle af biogasanlæg fra husdyrbruget, vil dette blive afhentet direkte fra fortanke.

Det er en maskinstation der står for udbringningen af gylle og afgasset biomasse, som udbringes med gyllevogn med slæbeslanger, nedfælder eller slæbeskær. Resten af markdriften for bedriften, bortset fra halm-presning, står husdyrbruget selv for. Markdriften sker med udgangspunkt i Friskjærvej 6.

Med en forventet fremtidig maksimal produktion på op til 6.500 grise ca. 25-120 kg bliver den årlige gylleproduktion, vaskevand samt regnvand fra udearealer mv. på ca. 5.135 m³ (beregnet ud fra normtal og skøn). Opbevaringskravet for husdyrgødning på minimum 9 måneders opbevaring opfyldes ved opbevaring i gyllebeholderne på husdyrbruget. Der er indsendt en kapacitetsberegning til kommunen, der viser at opbevaringskravet opfyldes.

3.1.3 Drift af anlægget

Det er ejer og 4 ansatte, der står for driften af husdyrbruget inklusiv markdriften. Driften af anlægget er beskrevet i de følgende afsnit i denne rapport, men derudover kan der nævnes at der er følgende faste procedurer på husdyrbruget:

- Der registreres dyr i CHR
- Der registreres antal dyr bortskaffet til DAKA og dyr sendt til slagting (svineflyttedatabasen)
- Der føres E-kontrol
- Der føres gyllebeholderkontrol af gyllebeholderne via beholderkontrolordningen
- Gyllepumpning til gyllevogn sker med automatisk afbrydning ved fuld tank samt returløbsrør (markbruget)
- Der føres journal over medicinforbrug
- Der gennemføres 5-årig kontrol af elinstallationerne af autoriseret el-installatør
- Pulverslukkerne tjekkes årligt og udskiftes ved behov (egenkontrol)
- I løbet af dagen bliver dyr, anlæg, installationer og materiel holdt under opsyn
- Opgørelse over ressourceforbruget (brændstof, el, vand og foder) registreres i regnskabet
- Der udarbejdes mark- og gødningsplaner

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, F1b-c, F5a)

Ansøgningen omhandler en miljøgodkendelse efter de nugældende regler til fri produktion i de eksisterende lovligt etablerede stalde og tilhørende udearealer. Der er ikke planlagt nedrivning/fjernelse af stalde, andre bygninger eller anlæg mv. i forbindelse ansøgningen og der ansøges ikke om etablering af nyt.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)

Ansøger har desuden svinehold på Træhedevej 9 og 11 samt søer i mobile hytter på marken på andre ejendomme.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, F1a, F4)

3.4.1 Landskab

Husdyrbruget på Friskjærvej 6 ligger nord for landsbyen Branderup J i Tønder Kommune. Husdyrbruget ligger i et let skrånende terræn i et morænebakkelandskab. Landbrugslandskabet er kendetegnet af store og mellemstore dyrkede marker, med enkelte levende hegn og spredte naturområder.

Det er etableret afskærmende beplantning i form allé-træer nord, vest og syd for den vestligste del af bygningssættet samt læhegnsbeplantning i markskel øst for bygningssættet. Der er desuden beplantning i forbindelse med haveanlægget til stuehuset, mellem haven og gyllebeholderne samt rundt om beboelsen på Friskjærvej 7. Der er ingen planer om at ændre beplantningen.

Ifølge kortmaterialet på Plandata³ ligger husdyrbruget uden for udpegningerne Kulturhistoriske bevaringsværdier, Værdifulde kulturmiljøer, Større sammenhængende landskab, Værdifulde geologiske områder samt Kystnærhedszonen men inden for Særlig værdifuldt landbrugsområde. Det meste af bygningssættet ligger uden for Bevaringsværdigt landskab, dog ligger amerikanersiloen og laden inden for udpegningen. Da amerikanersiloen blev etableret, blev den pga. nærhed til Branderup Kirke gravet delvist ned i terrænet, så toppen ikke ligger i en højere kote end foderladen (BBR 11), som ellers er den højeste bygning på husdyrbruget (skønnet ca. 11 m høj). Husdyrbruget ligger dog uden for både Kirkebyggelinje og Kommuneplanens udpegningsaf Kirkelandskaber (Kommuneplan 2017-2029).

Bygningerne på husdyrbruget er opført i gule og røde nuancer i mursten og stålplader og grå fibercementtage. Amerikanersiloen er i grå stål og fodersiloerne er gullig/hvide glasfibersiloer. Gyllebeholderne er etableret i betonelementer og har teltoverdækninger i grå pvc-dug.

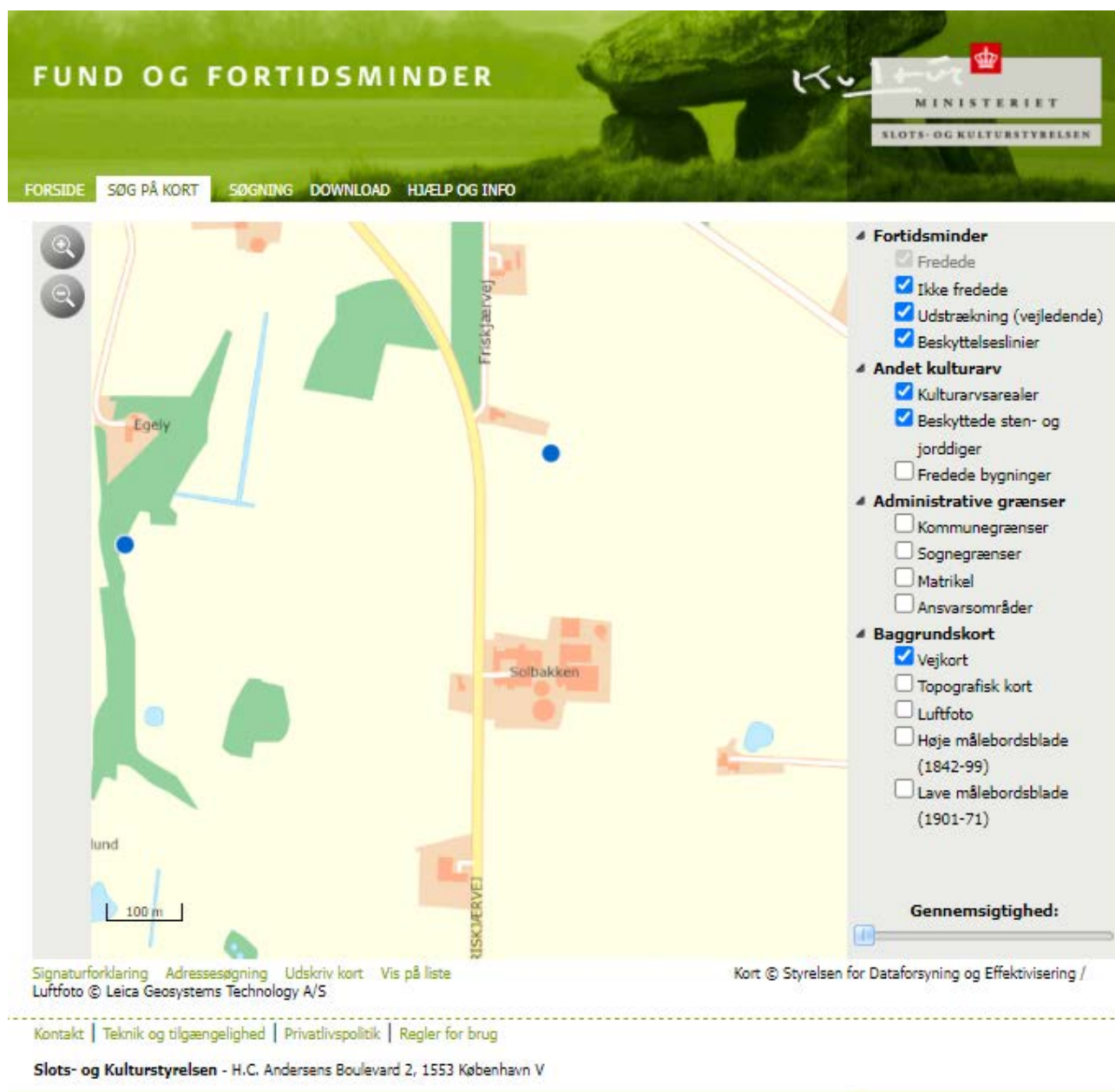
Vurdering af landskab

Eftersom det meste af husdyrbrugets bygninger og anlæg ligger uden for alle landskabelige udpegninger og der ikke etableres nyt, vil landskabet ikke kunne blive væsentlig negativt påvirket af det ansøgte. Som beskrevet er der heller ingen planer om at ændre i den nuværende beplantning.

3.4.2 Kulturarv

Ifølge Slots- og Kulturarvsstyrelsens hjemmeside er der ikke registreret fund af fortidsminder i umiddelbar nærhed af husdyrbruget. På kortudsnittet herunder angiver den blå markering de nærmeste ikke fredede fund.

³ <http://kort.plandata.dk/spatialmap?>



Figur 2: Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til fund og fortidsminder

Vurdering af kulturarv

Da der ikke skal ske bygningsmæssige udvidelser eller ændringer, skal der ikke ske jordarbejde, og der er derfor ingen risiko for at påvirke eventuel kulturarv skjult i jorden.

3.4.3 Materielle goder

Begrebet materielle goder er et begreb, der ikke benyttes i det daglige sprog. Med materielle goder menes materielle ting og ejendom. Ud fra denne betragtning skal der redegøres for, om ting og ejendomme kan blive væsentligt påvirket af husdyrbruget og dets udvidelse. Som beskrevet i det efterfølgende punkt, overholdes alle afstandskrav (se punkt 3.4.4=).

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i flere sager afgjort, at værditab som følge af godkendelse af husdyrbrug efter nævnets opfattelse ikke er et hensyn, der skal indgå i vurderingen af en ansøgning efter Husdyrbrug-loven.

Vurdering af materielle goder

Med ca. 200 m fra nærmeste bygning/anlæg på husdyrbruget til nærmeste nabobeboelse, og overholdelse af lugtgeneafstande til nabobeboelse (se punkt 3.7), vurderes husdyrbruget ikke at kunne påvirke naboers materielle ting og ejendomme væsentligt. Forholdet til kulturarven er beskrevet og vurderet under punkt 3.4.2.

3.4.4 Afstandskrav

Husdyrbruglovens § 6 og § 7 overholdes, idet husdyrbruget ligger mere end 50 m fra:

- eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- en nabobeboelse

samt mere end 10 m fra

- ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder
- nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder

I tabellen herunder er afstande jf. Husdyrbruglovens § 6 stk. 1 nr. 4 samt § 8 stk. 1 vist.

Nærmeste sø - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Slagtesvinestald 5-10	213
Gødningslager	Stor gyllebeholder	267

Nærmeste naboskel - Naboskel		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Slagtesvinestald 5-10	108
Gødningslager	Stor gyllebeholder	110

Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed? - Levnedsmiddelvirksomhed		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Slagtesvinestald 5-10	1122
Gødningslager	Stor gyllebeholder	1115

Nærmeste nabobeboelse - Nabobeboelse		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Slagtesvinestald 5-10	200
Gødningslager	Stor gyllebeholder	246

Tabel 4: Afstande jf. Husdyrbruglovens § 6 stk. 1 nr. 4 og § 8 stk. 1.

Nærmeste aktive boring jf. Jupiterdatabasen - Vandforsyningsanlæg (ikke almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Stald 4	603
Gødningslager	Lille gyllebeholder	648

Nærmeste aktive vandværksboring jf. Jupiterdatabasen - Vandforsyningsanlæg (almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Slagtesvinestald 5-10	1078
Gødningslager	Stor gyllebeholder	1073

Friskjærvej - Offentlig vej og privat fællesvej		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Stald 1	13
Gødningslager	Lille gyllebeholder	77

Stuehus - Beboelse på samme ejendom		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Stald 2 og 3	1
Gødningslager	Lille gyllebeholder	27

Tabel 4: Afstande jf. Husdyrbruglovens § 6 stk. 1 nr. 4 og § 8 stk. 1 - fortsat.

Husdyrgodkendelse.dk måler fra den/det stald/gødningslager, der ligger tættest på de udpegede punkter. Punkterne er udpeget, så de ligger tættest muligt på de eksisterende stalde og gylleholdere.

Afstandskravene til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m², offentlig vej og privat fællesvej, og beboelse på samme ejendom er 15 m - afstandskravene til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning og til levnedsmiddelvirksomhed er på 25 m - afstandskrav til naboskel er på 30 m og afstandskrav til nærmeste nabobeboelse og vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning er på 50 m.

På kortudsnittene herunder er vist nærmeste sø, naboskel, nabobeboelse, offentlig vej og stuehus. Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed, aktive boring og vandværksboring ligger så langt væk, at de nærmeste øvrige punkter ikke ville kunne ses ordentligt på kortudsnittet, hvis der zoomes så langt ud, så de alle er med på kortudsnittet.

Som det fremgår af tabel 4 overholdes afstandskravet fra stalde til stuehus og offentlig vej ikke. Da der er tale om lovligt etablerede stalde, hvor der ikke sker ændringer eller udvidelse af produktionsarealerne, antages det, at der ikke skal meddeles fornyet dispensation fra afstandskravene.



Figur 3: Kortudsnit over afstande

3.4.5 Byggelinjer og andre beskyttelseslinjer mv.

Det eksisterende husdyrbrug ligger uden for alle kirke- og skovbyggelinjer, sø-, å-, og fortidsmindebeskyttelseslinjer, beskyttede sten- og jorddiger samt uden for kystnærhedszonen.

Vurdering af afstandskrav og andre beskyttelseslinjer (3.4.4 og 3.4.5)

Da alle afstandskrav jf. miljølovgivningen overholdes, idet det må antages, at der tidligere er meddelt dispensation fra afstandskravene til stuehus og Friskjærvej, og der heller ikke sker ændringer eller udvidelse inden for beskyttelseslinjer, er der ikke behov for at foretage en nærmere vurdering af afstandskrav eller beskyttelseslinjer.

3.4.6 Jordarealer og jordbund

Alle stalde, udearealer, kanaler, gyllerør, fortanke og gyllebeholdere er udført i tætte og stabile materialer.

Der er ikke registreret jordforureninger på husdyrbrugets arealer. Husdyrbruget ligger uden for kortlagte råstofgraveområder (råstofplan 2020). Der er ikke anvendt slagter på husdyrbruget. Jordbundstypen i området er angivet som grovsandet jord og lerblandet sandjord.

Vurdering

Da stalde, kanaler, gyllerør, fortanke og gyllebeholdere er etableret i tætte og stabile materialer, vurderes det, at der fra selve husdyrbruget ikke ved normal drift kan ske væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer eller jordbund.

3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, F1d)

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og guldtype i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift samt evt. oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter.

Ammoniakemissionen fra stalde og opbevaringslagre fremgår af tabel 5. Grunden til at ammoniakemissionen stiger i ansøgt drift, er at der ansøges om fleksibilitet, så alle stalde kan benyttes til grise både over og under 30 kg.

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	4754,1	440,5	5194,6
Nudrift	4337,5	440,5	4778,0
8 års-drift	4337,5	440,5	4778,0

Tabel 5: Ammoniakemission fra staldafsnit, opbevaringslagre og totalt fra husdyrbruget

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttede af europæisk lovgivning (Natura 2000 områder). Der må heller ikke ske påvirkning af naturområder, der er beskyttet af dansk lovgivning, eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV arter).

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen kategoriserer naturen i kategori 1, 2 og 3 natur og fastsætter beskyttelsesniveauer, som fremgår af tabel 6.

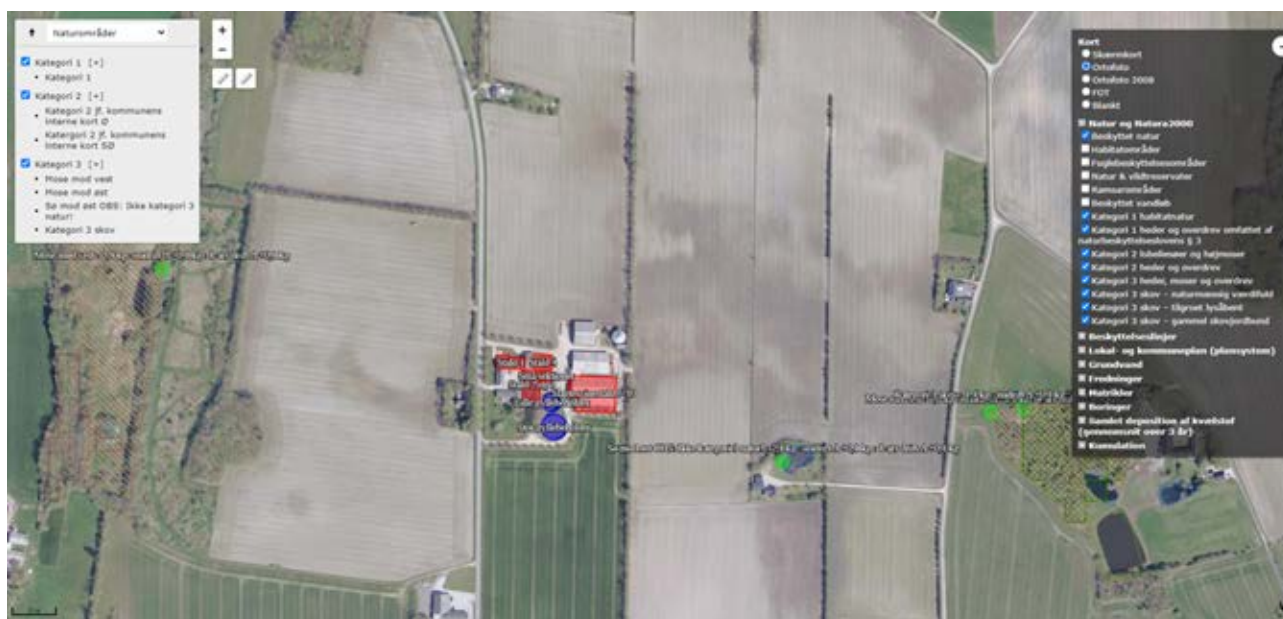
Naturområder i nærheden af husdyrbruget er udpeget og fremgår af figur 4 og 5 og beregningerne af ammoniak til disse områder fremgår af tabel 7.

Ammoniakfølsom natur	Beskrivelse	Krav
Kategori 1	Ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper uanset størrelse jf. bilag 3 pkt. D i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug hvis de er beliggende inden for et Natura 2000 område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev inden for et Natura 2000 område som er omfattet af § 3 i NBL ⁴ (dvs. større end 2.500 m ²)	Max. totaldeposition (stald og lagre) afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2	Ammoniakfølsomme naturtyper som ligger udenfor Natura 2000 område: højmoser, lobeliesøer, heder der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i NBL og overdrev der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i NBL.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3	Ammoniakfølsomme naturtyper der ikke er omfattet af kategori 1 og 2 og som ligger uden for Natura 2000 område i form af heder, moser og overdrev der er omfattet af § 3 i NBL samt ammoniakfølsomme skove. For at være ammoniakfølsom skal skove være større end 0,5 ha og mere end 20 m bred og bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer og 1) hvor der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«, 2) hvor skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller 3) hvor der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen "Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove" og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition, og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år

⁴ Naturbeskyttelsesloven, Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 1392 af 04/10/2022

Beskyttede naturtyper der ikke hører under Kategori 1-3, men som efter en konkret vurdering, er ammoniak-følsomme.	Kan fx være enge, strandenge og søer	
* Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel): Antal husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH3-N pr. år indenfor 200 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH3-N pr. år indenfor 200-300 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH3-N pr. år indenfor 300-500 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH3-N pr. år indenfor 500-1.000 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH3-N pr. år indenfor 1.000-2.500 m		

Tabel 6: Krav til maksimal total- og merdeposition af ammoniak til natur



Figur 4: Husdyrbrugets placering i forhold til de nærmeste naturområder



Figur 5: Husdyrbrugets placering i forhold til alle udpegede naturområder

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Kategori 3 skov	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,1	1,4
Sø mod øst OBS: Ikke kategori 3 natur!	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,1	0,1	2,1
Mose mod øst	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,1	1,6
Mose mod vest	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,1	0,1	0,9
Kategori 2 jf. kommunens interne kort SØ	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
Kategori 2 jf. kommunens interne kort Ø	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,1
Kategori 1	Kategori 1	Ansøger	2	S	0,0	0,0	0,1

Tabel 7: Total og merdeposition af ammoniak til udpegede naturområder

Alle punkter er sat i den afstand og retning, der giver den største totaldeposition til naturområderne.

Kategori 1 natur

Det nærmeste kategori 1 naturområde er et område med ege-blandskov i Natura 2000 habitatområdet i Mandbjerg Skov ca. 2,4 km nord for husdyrbruget.

Da den beregnede totaldeposition til kategori 1 natur er på 0,1 kg N/ha/år, er der ikke brugt tid på at vurdere, om der er andre husdyrbrug, der påvirker kategori 1 naturområdet. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens skrappeste totaldepositionskrav på 0,2 kg N/ha/år til kategori 1 natur overholdes således.

Kategori 2 natur

De nærmeste kategori 2 naturarealer jf. kommunens interne kort er to moser ca. 2 km øst og sydøst for husdyrbruget. Moserne er jf. Danmarks Naturdata⁵ registreret som nedbrudt højmoser og højmoser. Nærmeste kategori 2 natur jf. kortene i Husdyrgodkendelse.dk ligger mere end 10 km fra husdyrbruget, og er derfor ikke udpeget. Totaldepositionen til de to moser er beregnet til 0,1 kg N/ha/år og merdepositionen er beregnet til 0,0 kg N/ha/år. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens totaldepositionskrav til kategori 2 natur på maksimalt 1,0 kg N/ha/år overholdes således.

Kategori 3 natur og § 3 områder

De nærmeste kategori 3 naturområder er to moser ca. 0,5 km øst og vest for husdyrbruget, hvoraf en del af den ene mose er udpeget som kategori 3 skov, tilgroet lysåbent.

Ud over de ovenfor beskrevne naturpunkter er der desuden foretaget depositionsregning til det nærmeste § 3 registrerede naturområde, som er en mindre sø godt 200 m østsydøst for husdyrbruget. Merdeposition til søen er beregnet til 0,1 kg N/ha/år.

⁵ <https://naturdata.miljoeportal.dk/>

Det mest restriktive krav, kommunen kan stille til kategori 3 natur, er maksimalt 1 kg N/ha/år i merdeposition.

Der er ikke udspecificeret tålegrænser for alle naturtyper. DCE under Aarhus Universitet har fastsat empirisk baserede tålegrænser for forskellige naturtyper (se tabel 8 herunder).

Tabel 2. Empirisk baserede tålegrænser for naturbeskyttelseslovens terrestriske naturtyper samt for klit, løv- og nåleskov baseret på de seneste anbefalinger fra UNECE, 2011.		
Naturtype	Tålegrænse	Differentiering
Overdrev	10-25	¹ sure overdrev 10-15, kalkholdige overdrev 15-25
Klit	8-20	grå klit og grønsværklit 8-15, øvrig klit 10-20
Hede	10-20	der kan være klit kortlagt som § 3 hede
Fersk eng	15-25	^{1,2}
Strandeng	30-40	^{1,2}
Mose (og kær)	5-30	højmoser 5-10, hængesæk, tørvelavninger 10-15, fattigkær og hedemoser 10-20, kalkrige moser og væld, rigkær 15-30
Løvskov	10-20	Skovbevoksede tørvemoser 10-15
Nåleskov	10-20	
¹ Bør ikke anvendes for arealer med kulturgræsland / hvor den væsentligste påvirkning er en hidtil lovlig landbrugsmæssig. Dette vil primært gælde engarealer og bør ses over en længere tidsperiode. Intervallet dækker således som udgangspunkt 'naturenge'. Se også note 2.		
² Den atmosfæriske afsætning skal ses i sammenhæng med andre tilførsler, fx med overfladenær afstrømning.		

Tabel 8: Tålegrænser for terrestriske naturtyper⁶.

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning og klagenævnets praksis skal der ved vurdering af ammoniakdeposition til natur og tålegrænser benyttes et 3-års gennemsnit for baggrundsbelastningen. Gennemsnittet af baggrundsbelastningen fra ammoniak for 2019-2021 er for det 5,6 km x 5,6 km grid som husdyrbruget ligger i på 18,2 kg N/ha/år jf. kortlaget "Samlet deposition af kvælstof til miljøgodkendelse (2019-2021)" i Danmarks Miljøportal. Endvidere skal husdyrbrugets beregnede totaldeposition lægges sammen med baggrundsbelastningen, når det skal vurderes, om tålegrænser er overskredet.

Vurdering af ammoniakdeposition til naturområder

Højmosen og den nedbrudte højmose ca. 2 km øst og sydøst for husdyrbruget, som må forventes at have en forholdsvis lav øvre tålegrænse, hvis registreringerne er korrekte. Da husdyrbruget ikke bidrager med merdeposition til moserne og totaldepositionskravet overholdes, og husdyrbruget i øvrigt overholder alle krav til total- og merdeposition af ammoniak til kategori 1, 2 og 3 natur, vurderes ammoniakdepositionen til de nærliggende naturområder ikke at kunne påvirke naturarealerne væsentligt negativt.

3.6 Biologisk mangfoldighed/biodiversitet (F4, F1c)

Som vi læser Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, så er det den nærliggende biodiversitet, der kan forventes at blive berørt af projektet, der skal beskrives, herunder biodiversitetens relative rigdom, forekomst, kvalitet og regenereringskapacitet i området og dets undergrund.

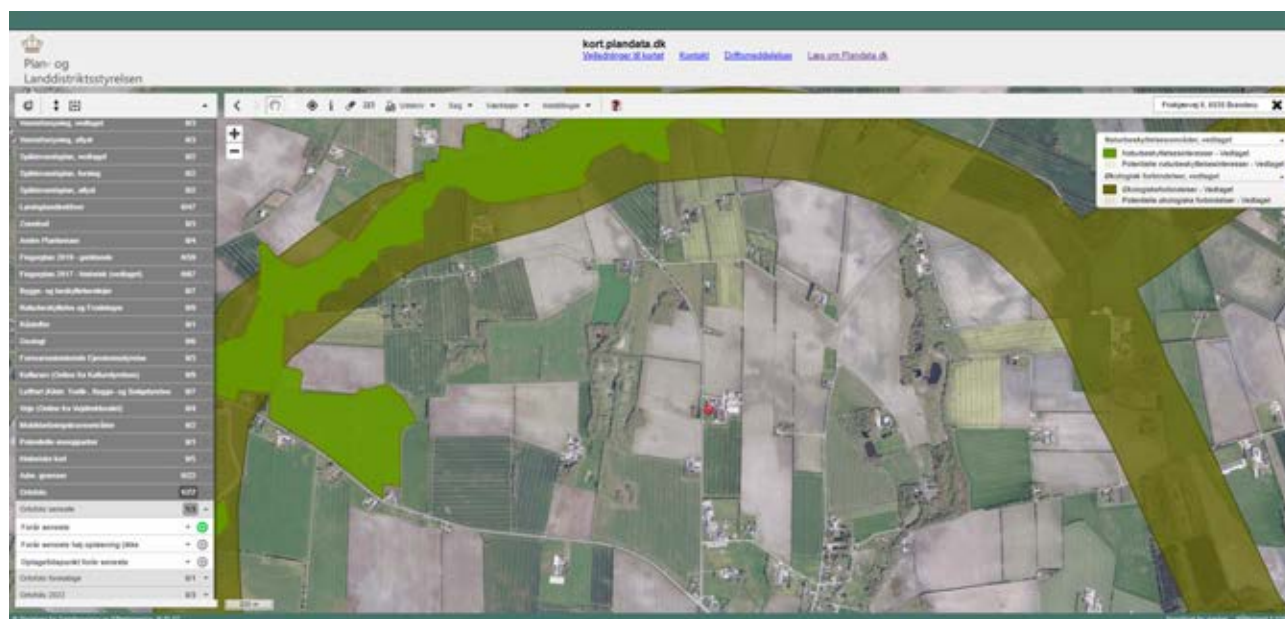
FN definerer biodiversitet som: "*Mangfoldigheden af levende organismer i alle miljøer, både på land og i vand, samt de økologiske samspil, som organismene indgår i. Biodiversitet omfatter såvel variationen indenfor og mellem arterne som mangfoldigheden af økosystemer.*" Med andre ord er biodiversitet alt liv på jordkloden, herunder dyr, planter, svampe, bakterier og andet levende både på land og i vand.

Et traditionelt husdyrbrug, vil kunne påvirke biodiversiteten med ammoniak, der udledes gennem luften, udslip af forurenende stoffer i form af næringsstoffer eller kemikalier, afdrift eller afstrømning af bekæmpelsesmidler anvendt i marken eller ved direkte fysisk påvirkning, fx hvis der fjernes natur, leve-, yngle- eller opholdssteder. Da husdyrbruget drives økologisk, benyttes der ikke bekæmpelsesmidler.

⁶ http://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2018/Opdatering_empirisk_baserede_taaalegraenser.pdf

Påvirkningen med ammoniak på naturtyper er beskrevet i det foregående punkt. I et efterfølgende afsnit under dette punkt beskrives bilag IV-arter og eventuel påvirkning heraf.

Udpegningen af økologiske forbindelser og naturbeskyttelsesinteresser fremgår af nedenstående kortudsnit.



Figur 6: Kort over økologiske forbindelser mv. fra Plandata.dk

Som det fremgår, ligger husdyrbruget uden for udpegede økologiske eller potentielle økologiske forbindelser og områder med naturbeskyttelsesinteresser eller potentielle naturbeskyttelsesinteresser.

Bilag IV-arter mv.

Bilag IV-arter er arter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. De beskrives som strengt beskyttede arter. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Af faglig rapport fra DMU nr. 635, Håndbog over dyrearter på habitatdirektivets bilag IV⁷ fremgår udbredelsen af forskellige arter i et grid på 10 km x 10 km fordelt over hele landet. Der er desuden udgivet en videnskabelig rapport i 2013 over overvågning af arter⁸. Af rapporterne fremgår, at nedenstående arter kan være registreret i nærområdet til husdyrbruget.

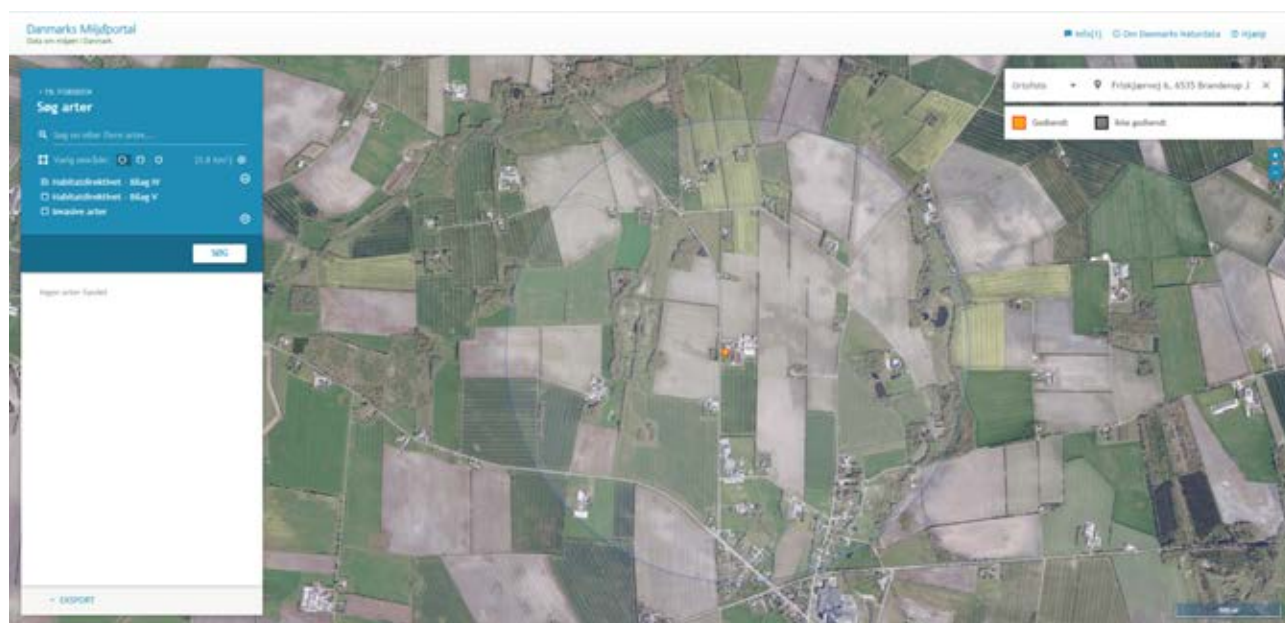
Dansk navn:	Videnskabeligt artsnavn:
Sydflagermus	<i>Eptesicus serotinus</i>
Pipistrellflagermus	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>
Odder	<i>Lutra lutra</i>
Markfirben	<i>Lacerta agilis</i>
Stor vandsalamander	<i>Triturus cristatus</i>
Spidssnudet frø	<i>Rana arvalis</i>

Tabel 9: Liste over bilag IV-arter

⁷ Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>

⁸ AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 <https://www2.dmu.dk/Pub/SR50.pdf>

Ifølge kortene på Danmarks Miljøportal over registrerede bilag IV-arter, er der ikke registreret bilag IV-arter inden for 1.000 m fra husdyrbruget.



Figur 7: Kort over registreringer af bilag IV-arter

Gamle bygninger og træer **kan** fungere som dagskjul og overvintringssteder for flagermus. Der nedrives ingen bygninger, og der fældes ingen træer i forbindelse med projektet.

Hvis der er oddere i nærheden, må disse forventes at opholde sig i tilknytning til vandløbssystemer hvor der er fødegrundlag. Der er mere end 500 m til nærmeste åbne vandløb.

Markfirben findes typisk på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejskråninger, sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder. Der er ingen sådanne områder i umiddelbar nærhed af husdyrbruget.

Flere af områdets søer og vådområder **kan** være yngle- og levesteder for padder.

Samlet vurdering

Ud fra den betragtning at en merdeposition på 1,0 kg N/ha/år ikke kan medføre en tilstandsændring af et almindeligt § 3 naturområde, vurderes det, at en maksimal merdepositionen på 1,0 kg N/ha/år til de nærmeste naturarealer ikke vil kunne udgøre en negativ påvirkning af naturområderne som yngle- og levesteder. Ammoniak er så vidt vides ikke direkte skadelig for bilag IV-arter eller for andre arter.

Pga. afstanden til potentielle yngle- og levesteder, samt da der ikke fjernes beplantninger, stenbunker, jorddiger eller gamle bygninger, som kan være mulige opholdssteder, vurderes det derfor, at husdyrbruget ikke kan påvirke bilag IV-arters eller andre arters yngle- eller levesteder negativt.

Når de generelle udbringningsregler for husdyrgødning overholdes, vurderes der ikke at kunne ske væsentlig påvirkning af biodiversiteten ved markdriften.

3.7 Lugtemission (B6, B4, E1b, E1c)

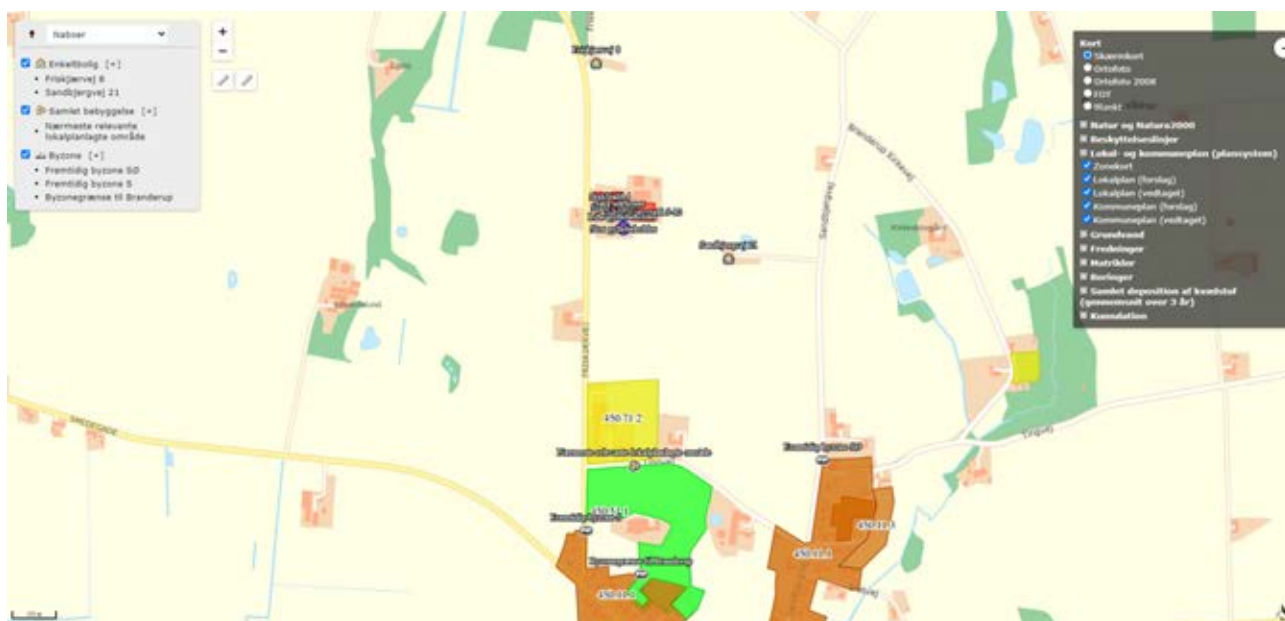
De nærmeste lugtberegningspunkter er udpeget i skema 243212 i Husdyrgodkendelse.dk og ses i figur 8.

Nærmeste enkelt beboelse uden landbrugspligt er Friskjærvej 8 og 21. Nærmeste samlede bebyggelse udløses af grænsen til det lokalplanlagte område ved Branderup til Aktivitetspark Branderup By. Nærmeste byzone er en byzone og fremtidig byzone i Branderup.

Der er ikke kumulation med andre husdyrbrug i forhold til lugt til enkelt beboelse, samlet bebyggelse eller byzone, idet der ikke ligger husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for henholdsvis 100 m fra nærmeste enkelt beboelse eller 300 m fra nærmeste samlede bebyggelse eller byzone (vurderet ud fra oplysninger i Landbrugsstyrelsens kort over jordbrugsanalyser)⁹.

Geneniveauerne for lugt beregnes efter Miljøstyrelsens lugtmodel i odour units (OU_E) og efter FMK-modellen i lugtenheder (LE). Geneniveauerne må maksimalt være 5 OU_E pr. m³ og 1 LE pr. m³ til områder, der ifølge kommuneplanens rammedel er udlagt til eksisterende eller fremtidigt byzone- eller sommerhusområde, 7 OU_E pr. m³ og 3 LE pr. m³ til samlet bebyggelse og område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende samt 15 OU_E pr. m³ og 10 LE pr. m³ til enkelt beboelse uden landbrugspligt.

Lugtberegningerne viser, at alle lugtgeneafstande overholdes. De beregnede lugtgeneafstande fremgår af tabel 10.



Figur 8: Nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone

⁹ <https://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=jordbrugsanalyse>

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Friskjærvej 8	0	FMK	209,5	209,5	352,8	Ja
 Sandbjergvej 21	0	FMK	209,5	209,5	267	Ja
 Nærmeste relevante lokalplanlagte ...	0	NY	479,7	431,8	616,6	Ja
 Byzonegrænse til Branderup	0	FMK	662,4	662,4	875,7	Ja
 Fremtidig byzone S	0	FMK	662,4	662,4	777,8	Ja
 Fremtidig byzone SØ	0	FMK	662,4	662,4	757,9	Ja

Konsekvenszone: 976 m

Tabel 10: Beregning af lugtgeneafstande til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone

Husdyrgodkendelse.dk beregner udelukkende lugt fra stalde. Ud over lugt fra staldene, kan der være lugt fra gyllebeholdere. Fra gyllebeholdere kan der være lugtafgivelse i sær i forbindelse med omrøring og pumpning. Der vil også kunne forekomme lugtgener i forbindelse med udbringning af husdyrgødning på marker. Der er generelle regler i Husdyrgødningsbekendtgørelsen for udbringning af gylle op til byzoneområder og lokalplanlagte områder, hvor lokalplanen udlægger området til boligformål. Dette betyder, at der ikke må udbringes husdyrgødning inden for 200 m fra disse områder på lørdage, søndage og helligdage.

Der er ikke kendskab til, at lugt fra husdyrbrug er direkte sundhedsskadelig.

Vurdering

Lugt opfattes forskelligt af forskellige personer. Det kan derfor ikke afvises, at nogle vil finde lugtgeneafstandene utilstrækkelige, mens andre ikke føler sig generet, selv om de bor inden for lugtgeneafstandene. Lugt fra fx gyllebeholdere og møddingspladser indgår ikke i lugtberegningerne i Husdyrgodkendelse.dk. Da der er minimum 200 m fra nærmeste stald/udeareal eller gyllebeholder til nærmeste nabo (Sandbjergvej 21), vurderes lugt fra disse ikke at kunne være generende for naboen eller andre naboer, der ligger længere væk.

På baggrund af ovenstående, samt at alle lugtgeneafstande overholdes, vurderes det, at husdyrbruget ikke udgør en sundhedsrisiko for omgivelserne, samt at husdyrbruget kan udvides/ændres som ansøgt uden at være til gene for naboerne.

3.8 Øvrige emissioner og gener (B7, E1b, F1d, F5c, F8)

I de efterfølgende underpunkter beskrives potentielle gener fra støj, rystelser og vibrationer, støv, lys, skadedyr og transporter.

Der forekommer ingen stråling fra husdyrbrug. Der vil være emission af varme fra dyrene og gødningen. Det er ikke fundet nødvendigt at kvantificere varmeemissionen.

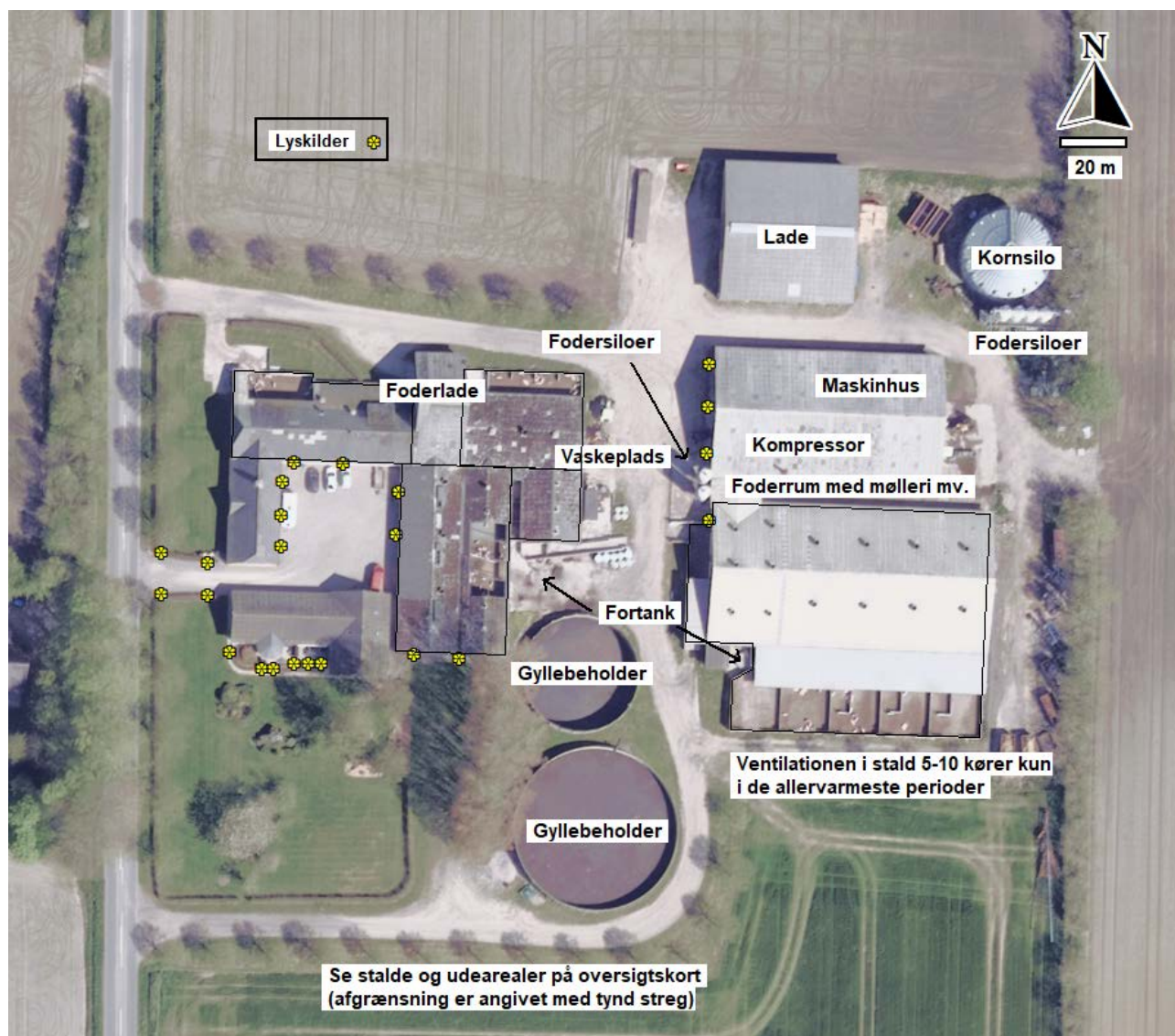
3.8.1 Støj (B7, E1b, F1d, F5c)

De største støjgener vil forekomme i forbindelse med ventilation, gyllepumpning, omrøring af gyllebeholder, indblæsning af foder i siloerne, korntørring i amerikansilo, mølleri og fodringsanlæg, kompressor samt transport af dyr, foder, halm og gylle mv. Staldene er primært naturligt ventilerede gennem åbninger til udearealer mv. De eneste ventilationsanlæg, der benyttes, er ventilationsanlægget i forbindelse med stald 5-10 syd for maskinhuset, og dette sker kun i de allervarmeste perioder af sommeren. Der benyttes ikke traktorpumpe ved fx overpumpning af gylle fra staldanlæg eller fortanke. Se kort over støjklender mv. herunder. Foderfremstillingen sker automatisk hele døgnet rundt.

Alle stationære pumper er støjsvage elektriske pumper. Gyllebeholderen tømmes vha. gyllevogn med indbygget pumpesystem, som er meget lidt støjende.

Der ligger ingen nabobeboelser tæt på overkørslerne til husdyrbruget (Friskjærvej 7 tilhører den matrikulære ejendom). Transporter forbi naboer vil kunne høres, men adskiller sig ikke fra anden vejtransport.

Støjklender fremgår af nedenstående figur. Der sker ingen ændringer i støjklenderne med det ansøgte.



Figur 9: Støjklender (og udvendig belysning)

Ansøger oplyser, at der aldrig er indkommet klager fra naboer over støj fra husdyrbruget.

Vurdering

På grund af husdyrbrugets placering i forhold til nærmeste nabobeboelser mv. vurderes støj, herunder lavfrekvent støj, at være af et omfang, der ikke vil kunne genere omgivelserne, samt at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes.

Vurdering af støj i forhold til transporter er beskrevet under punkt 3.8.6.

3.8.2 Rystelser og vibrationer (B7, E1b, F1d, F5c)

De typer stationære anlæg, der benyttes på traditionelle husdyrbrug, giver ikke anledning til rystelser og vibrationer, der kan mærkes, andet end hvis man opholder sig klods op ad anlæggene. De eneste rystelser, der eventuelt vil kunne opleves af omgivelserne, vil være, hvis der ligger beboelser meget tæt på overkørsler eller interne køreveje, hvor der foregår trafik af gyllevogne, transporter af foder og dyr mv. Dette er ikke tilfældet.

Der sker ingen ændringer i de eksisterende kilder til rystelser og vibrationer fra husdyrbruget med det ansøgte. Kilder kan fx være ventilationsanlæg, foderanlæg og diverse maskiner.

Se yderligere om transporter under punkt 3.8.6.

Vurdering

Med afstanden til naboer fra stationære og mobile kilder på selve husdyrbruget, vurderes det, at rystelser og vibrationer fra husdyrbruget ikke vil kunne medføre væsentlige gener for omgivelserne.

3.8.3 Støv (B7, E1b)

Kørearealerne rundt omkring bygningerne og gyllebeholderne er primært grusbelagte. Støv vil primært forekomme ved transport på husdyrbrugets kørearealer samt i forbindelse med markdriften i meget tørre perioder, hvor evt. jord på veje kan hvirvles op. Der vil blive fejtet efter udkørsel af husdyrgødning mv., når der er behov for det.

Støv fra levering af foder er meget begrænset. Der blæses foder ind i de 2 fodersiloer vest for foderrummet. Begge siloer har indbyggede støvcykloner. Amerikanersiloen fyldes i høst med en mobil snegl. De 4 fodersiloer fyldes fra amerikanersiloen vha. kopelevator. Disse fodersiloer benyttes således som buffersiloer. Fra fodersiloerne ledes kornet gennem kædetræk ind i foderrummet, hvor det blandes med proteinblanding mv. Foderet ledes som tørfoder ind i stald 5-10 via rørsystem. Til de øvrige stalde køres foder med lukket "foderbus" til foderladen (BBR 11), hvor det fyldes i siloer opstillet inde i laden. Herfra ledes det ud i staldene gennem rørledninger.

Udover støv fra transporter og foder kan der komme støv via afkast fra stalde og udearealer.

Der er overbrusningsanlæg i forbindelse med alle stalde til brug ved behov for køling af dyrene.

Der sker ingen ændringer i støvkilderne fra husdyrbruget i forbindelse med det ansøgte.

Vurdering

Det vurderes, at afstanden til nabobeboelser er så stor, at der ikke vil kunne forekomme støvgener fra kørsel på kørearealerne rundt om husdyrbruget, håndtering af halm, foder mv. Overbrusning medvirker til at binde støv.

3.8.4 Lyspåvirkning (B7, E1b, F1d, F5c)

Udendørs belysning fremgår af figur 9. Der er opsat udendørs belysning i form af pyntebelysning i forbindelse med stuehuset samt små væglamper. Belysninger er sensor og timerstyret.

Lyspåvirkning af omgivelserne kan ske fra udvendig belysning samt belysning inde i staldene, overdækkede udearealer eller de øvrige driftsbygninger. Der er ikke opsat projektører og belysningen er indrettet, så den kun oplyser nærområdet. Som beskrevet under 3.4.1 er indsynet til husdyrbruget delvist afskærmet af levende hegn og andre beplantninger.

Ud over lyspåvirkning fra udvendig og indvendig belysning vil der forekomme lyspåvirkning fra køretøjer. Lastbiler og traktorer med lys holder kortvarigt ved stalde, foderlade, siloer og gyllebeholdere i forbindelse med af- og pålæsning.

Vurdering

Hverken lysudslip via vinduer eller udvendig belysning vurderes at kunne genere naboer eller vejtrafik, dels pga. kildernes lysstyrke og placering, beplantninger samt afstanden til nærmeste naboer og veje. Lyspåvirkningerne vurderes ligeledes ikke at kunne påvirke landskabsopfattelsen væsentligt negativt.

3.8.5 Skadedyr (B7, E1b)

Ansøger oplever ikke problemer med skadedyr. Skadedyr og fluer bekæmpes efter gældende regler for økologisk produktion. Opbevaring af foder sker som beskrevet i siloer og der fejles op ved eventuelt spild, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter og mus m.v.).

Rottebekæmpelse sker via privat ordning (pt. Ewers Skadedyr ApS). Rotter bekæmpes med klapfælder og evt. rottegift udlagt i kasser, hvis der konstateres tegn på rotteaktivitet og problemet ikke kan løse med klapfælder. Der er opsat fælder ved bygninger og anlæg rundt på hele husdyrbruget.

Vurdering

De beskrevne bekæmpelsestiltag vurderes at være tilstrækkelige til, at der ikke er risiko for gener fra skadedyr. Med effektiv rottebekæmpelse vil der være begrænset fare for menneskers sundhed, da overførsel af smitte med bakterier, vira og protozoer dermed begrænses mest muligt.

3.8.6 Transporter (B7, E1b)

Transporter sker ad de tre overkørsler til Friskjærvej. Kun den nordligste og den sydligste overkørsel benyttes i forbindelse med tung trafik (lastbiler og traktorer mv.). Der ligger ingen ikke-ejede beboelser i nærheden af interne køreveje eller overkørsler til offentlig vej.

Så vidt muligt sker tunge transporter på hverdage og i dagtimerne.

Pt. leveres ca. 1.200 ton dybstrøelse om året til biogasanlæg og for hvert ton leveret dybstrøelse modtages ca. 2,3 ton afgasset biomasse retur. Ind til videre er overskudskapacitet i gyllebeholdere blevet benyttet til opbevaring af gylle fra andre af ansøgers husdyrbrug.

Ansøger er ikke herre over, hvornår slagteriet afhenter slagtedyr, der leveres foder fra foderstofforretning eller biogasanlægget afhenter dybstrøelse og leverer afgasset biomasse. Når der udbringes gylle/afgasset biomasse, køres der så vidt muligt over så få dage som muligt, for at holde eventuelle gener begrænset til så kort en periode som muligt.

Tunge transporter (ind og ud tælles som en transport)	Nudrift Antal/år	Ansøgt drift Antal/år
Indkørsel af afgrøder i høst (traktor og vogn, kapacitet til 18 ton)	ca. 52	ca. 52
Indkørsel af foder (lastbil, kapacitet ca. 36 ton)	ca. 26	ca. 31
Indkørsel af smågrise (traktor og vogn, kapacitet til 200-300 stk.)	ca. 26	ca. 30
Afhentning af slagtegrise (kapacitet til ca. 210 stk.)	ca. 52	ca. 52

Afhentning af døde dyr (lastbil)	ca. 65	ca. 65
Tilkørsel af gylle fra andre husdyrbrug (kapacitet til gylle/afgasset biomasse ca. 40 ton)	ca. 30	maks. 10
Udkørsel af gylle/afgasset biomasse (maskinstation) (gyllevogn, kapacitet 28 ton)	ca. 197	ca. 197
Kørsel til/fra biogasanlæg (lastbil med container til dybstrøelse, kapacitet til ca. 36 ton, tankbil, kapacitet til gylle/afgasset biomasse ca. 40 ton)	ca. 34	ca. 42
Diverse sækkevarer (lastbil)	ca. 12	ca. 12
Dieselolie (tankbil)	ca. 12	ca. 12
Afhentning af affald	ca. 12	ca. 12
Afhentning af dagrenovation	ca. 26	ca. 26
Maksimalt i alt	ca. 544	ca. 541

Tabel 11: Skønnede antal transporter

Hertil kommer transporter i forbindelse med markdriften. Hvis en større eller mindre andel af husdyrgødningen skal køres til biogasanlæg, kan antallet af transporter ændre sig.

Gylletransporter er skønnet ud fra normtalsproduktion af gylle (normtal 2023).

Ud over de skønnede tunge transporter, er der transporter i personbiler med personale, dyrlæge mv. i gennemsnit ca. 4 gange om dagen.

Vurdering

Som angivet forventes husdyrbrugets transporter at være stort set uændrede. Der sker lidt flere transporter med foder, smågrise og dybstrøelse, men til gengæld vil transporter af gylle fra andre husdyrbrug til opbevaring i gyllebeholdere falde.

Transporterne på offentlige veje vil ikke adskille sig fra øvrige tunge transporter på vejene med hensyn til støj, vibrationer, rystelser mv. Trafik på veje reguleres af færdselsreglerne (regulering af akseltryk, hastighedsbegrænsninger mv.). I forhold til husdyrbrug er der jf. Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis kun hjemmel i Husdyrbrugloven til at stille vilkår om brug af bestemte overkørsler eller tidspunkter for ind- og udkørsel.

Over de senere år er antal transporter til og fra husdyrbrug generelt faldet som følge af udviklingen af kapaciteten for transportenheder, specielt i forhold til transport af foder og husdyrgødning.

Samlet set vurderes transporter til og fra husdyrbruget ikke at kunne medføre væsentlige gener for naboer.

3.9 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, F5b)

3.9.1 Døde dyr (B8)

Døde dyr placeres ved gyllebeholderen ved den sydligste kørevej på husdyrbruget. Pladsen er afskærmet af gyllebeholderen, hæk omkring haven til Friskjærvej 6, allé-tæer langs den sydligste side af kørevejen samt inventarvægge på 3 af pladsens sider. Pladsen ligger ca. 70 m fra Friskjærvej. Dyrene overdækkes med en kadaverkap. Daka afhenter efter behov. Dyr til afhentning tilmeldes via app på mobiltelefonen. Daka genanvender de døde dyr som råvarer i biodiesel og kød- og benmelsproduktion.

Vurdering

Pga. opsamlingspladsens placering kan ingen naboer eller forbipasserende blive væsentligt generet i forbindelse med opbevaring og afhentning af døde dyr. Opbevaringen af døde dyr vurderes derfor at være forsvarlig.

3.9.2 Affald (B8, F1d, F5c)

Der er fokus på at producere så lidt affald som muligt. Som udgangspunkt benyttes ikke mere foder, end der er behov for, husdyrgødning anvendes til gødskning af marker, andet uundgåeligt affald sorteres med henblik på genanvendelse og kun restfraktioner ender i container med brændbart affald.

Herunder er oplistet husdyrbrugets affaldstyper, opbevaringssteder, transportører og modtageanlæg. Der sker ingen ændringer i affaldet med det ansøgte.

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg
Spildolie	I maskinhuset i plastpalletank	Avista Oil Danmark A/S	Avista Oil Danmark A/S
Spraydåser	Samles i værkstedet	Transporterer selv	Genbrugsplads
Medicinrester	Tages med af dyrlæge	Dyrlæge	Kendes ikke
Kanyler i særlig beholder	Boks i stald	Transporterer selv	Genbrugsplads
Små batterier	Samles i stuehus	Kommunal indsamlingsordning	Genbrugsplads
Lysstofrør og LED-rør	Samles i værkstedet	Transporterer selv	Genbrugsplads
Jern og metal	Samles i tromler i maskinhuset og større dele lægges bag ved maskinhuset	Transporterer selv	U.L. Petersens efttf
Diverse brændbart, herunder tom medicinemballage	Container på 600 l øst for maskinhuset	Vognmandsfirmaet Flemming Paulsen A/S	Kendes ikke
Plast	Container på 600 l øst for maskinhuset	Vognmandsfirmaet Flemming Paulsen A/S	Kendes ikke
Madaffald, glas, pap, papir, tekstilaffald, mad- og drikkevandskartoner	Kommes i genbrugscontainere fra Tønder Forsyning A/S	Tønder Forsyning A/S	Kendes ikke

Tabel 12: Affaldshåndtering og mængder

Den anvendte genbrugsplads er Hølleskov Genbrugsplads.

Der sker ingen genvinding af affald på husdyrbruget.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget lever op til affaldshierarkiet og at sortering, opbevaring og bortskaffelse af affald sker miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Tønder Kommunes affaldsregulativ. Det vurderes desuden, at affald fra husdyrbruget ikke har en væsentlig direkte eller indirekte påvirkning af jordarealer og jordbund, samt at der ikke vil opstå gener i forbindelse med bortskaffelse af affald.

3.9.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8)

Der opbevares ingen bekæmpelsesmidler, da der er tale om økologisk drift. Maskiner serviceres dels i eget værksted og dels på eksternt værksted. Der er fast betongulv i maskinhuset og intet gulvafløb. Maskiner holder inde i maskinhuset, når der påfyldes olie.

Der er opstillet tre olietanke i maskinhuset, en på 1.200 l og to på 2.500 l. Tanken på 1.200 l er en reserve-tank og benyttes normalt ikke. Øst for foderrummet mellem maskinhuset og stald 5-10 er der opstillet en fyrringsolietank. Olietankene står på ben og har påfyldningsalarmer. Alle olietanke er registreret i forbindelse med tilsyn.

Af øvrigt olieoplag står der i maskinhuset olietromler samt en 1.000 l plastpalletank med AdBlue. Det maksimale olieoplag i tromler til påfyldning af maskiner (smøre- og hydraulikolie mv.) er på ca. 600 l.

Der benyttes normalt kun vand ved vask af stalde og herudover udsprøjtes hydratkalk til desinfektion. Det maksimale oplag af sæbe er på 25 l ad gangen. Hydratkalk opbevares i sække.

Hvis der skulle opstå uheld på husdyrbruget, har husdyrbruget udarbejdet en beredskabsplan, hvori det er instrukser som følges ved uheld med olie og kemikalier.

3.9.4 Råvarer (B7)

Med hensyn til råvarer (foder, vand, hjælpemidler mv.) benyttes der ikke mere, end der er behov for. Ansøger vil bestræbe sig på at benytte så få foderenheder og så lavt et råprotein- og fosforindhold som muligt. Der fodres med en blanding til de mindste grise og en blanding til de større grise. Fodring sker som tørfodring med eget produceret foder tilsat protein- og mineralblandinger.

Med fasefodring er der mulighed for en optimal udnyttelse af foderets næringsstoffer, hvorved mængden af uudnyttede næringsstoffer mindskes. På baggrund af dette sikres det, at mængden af ammoniak og udskilt kvælstof og fosfor i gødning og urin holdes på så lavt et niveau som muligt, uden det går ud over dyrenes tilvækst og ydelse. Økologer må ikke tilsætte fytase til foder. I stedet indkøbes foder samt dyrkes kornsorter med et naturligt højt indhold af fytase.

Ud fra normtal fodres økologiske smågrise i gennemsnit med ca. 2,11 foderenheder pr. kg tilvækst og økologiske slagtegrise fodres i gennemsnit med ca. 2,94 foderenheder pr. kg tilvækst. En foderenhed svarer ca. til 1 kg. Med en maksimal produktion af 6.500 grise ca. 25-120 kg i ansøgt drift vil det årlige foderforbrug (eksklusiv væske) ligge på op til ca. 1.900 ton.

Vurdering

Med fasefodring og fokus på naturlig fytase i foderet, vurderes husdyrbruget at fodre med bedst anvendelig teknologi i forhold til økologisk produktion.

3.9.5 Energiforbrug (B8, F1c)

Der anvendes primært el til belysning, korntørring, foderanlæg, ventilation, pumper og øvrige elektriske maskiner.

Opvarmning af stuehus, personalerum og sygestier sker vha. Stokerfyr. Der er endvidere et oliefyr, der benyttes, hvis der er behov for suppleringsvarme. Begge fyringsanlæg står i selvstændige rum i maskinhuset.

Den eneste stald, der ventileres aktivt, er stald 5-10, hvor ventilationsanlægget tændes, hvis der er behov for supplerende ventilation i meget varme sommermåneder.

Husdyrbruget er i gang med at udskifte belysningen til LED-belysning. Cirka halvdelen af belysningen er på nuværende tidspunkt udskiftet til LED. Cirkulationspumper udskiftes løbende til nye strømbesparende typer.

I staldene er lyset kun tændt i forbindelse med fodring og arbejde i stalden. Staldene får desuden en del dagslys gennem vinduer og åbne sider.

Husdyrbrugets energiforbrug fremgår af nedenstående tabel (2023 forbrug).

Type	Forbrug i nudrift	Forbrug i ansøgt drift
El	ca. 130.000 kWh	ca. 145.000 kWh
Fyringsolie	ca. 1.000 l	ca. 1.000 l
Dieselolie	ca. 50.000 l	ca. 50.000 l

Flis	ca. 8 ton	ca. 8 ton
------	-----------	-----------

Tabel 13: Energiforbrug

Fyringsolie er kun til suppleringsvarme i meget kolde perioder.

De foreligger så vidt vides ikke normtal for elforbrug for økologisk svineproduktion.

Der modtages månedsvise forbrugsoplysninger fra elselskabet og forbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Vurdering

Forbrug af energi kan påvirke klimaet negativt, men man kan ikke drive et moderne husdyrbrug uden at benytte energi.

Med stort set uopvarmede stalde (kun varme i sygestier), delvis lavenergibelysning og meget begrænset aktiv ventilation vurderes det, at husdyrbrugets elforbrug ikke er højere end nødvendigt.

3.9.6 Vandressourcen, vandforbrug, spildevand og restvand (B8, F1d, F4)

Husdyrbrugets bygninger og anlæg ligger inden for område med drikkevandsinteresser (almindelige, ikke særlige) men uden for indvindingsoplande og følsomme indvindingsområder og områder med indsatsplaner for grundvand.

Vand benyttes primært til drikkevand til dyr, vask af stalde, overbrusning af dyr, sanitære forhold og forbrug i beboelserne. Husdyrbruget forsynes med vand fra Branderup Vandværk.

Der er drikkeventiler over fodertrug og i foderautomater, så vandspild ender i foderet. Stalde vaskes umiddelbart efter, at et hold grise er leveret til slagteri. Vask sker med højtryksrenser med lunt vand. Der sker daglig inspektion af drikkevandssystemet for lækager med efterfølgende igangsætning af reparation.

Type	Forbrug nudrift	Skønnet forbrug ansøgt drift
Drikkevand, vaskevand mv. i stalde samt forbrug i beboelserne	ca. 4.700 m ³	ca. 5.500 m ³

Tabel 14: Vandforbrug

Vandforbruget varierer efter antal producerede dyr og ind- og udgangsvægte.

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 fra Seges er det forventelige vandforbrug på 143 liter vand pr. smågris (7,2-32 kg) og ca. 560 liter vand pr. slagtegris (32-107 kg). Med den forventede produktion på maksimalt 6.500 grise på ca. 25-120 kg giver et simpelt korrigeret normtal et vandforbrug på ca. 4.800 m³ pr. år i ansøgt drift. Økologiske grise er mere aktive og vil derfor drikke mere vand. Endvidere reguleres indeklimaet ikke på samme måde som i en konventionel stald, hvilket også kan føre til et højere vandforbrug.

Da godkendelsen er til fri produktion på produktionsarealerne, bør der ikke stilles vilkår om et maksimalt årligt vandforbrug.

Afløbsforholdene på husdyrbruget fremgår af ledningsplanen, se bilag 2. Fra de vestligste stalde ledes gylle til fortanken syd for vaskepladsen og fra stald 5-10 ledes gylle til fortanken i tilknytning til stalden. Alt tagvand afledes gennem grøfter, nedsives gennem sivedræn eller nedsiver direkte. Der er ikke detail kendskab til, hvor rørledninger fra tagvand fra de vestligste bygninger udleder til vejgrøft. Der er en enkelt afløbsrist ved maskinhusets nordvestligste hjørne, som modtager vand fra grusarealet vest for laden. Vandet fra risten ledes ligeledes til vejgrøft.

Der sker ingen forurenende aktiviteter på grusarealerne på husdyrbruget.

Spildevand fra produktionen og regnvand fra udearealer, vaskeplads og ramper ledes til gyllekanal og videre til fortank og videre til gyllebeholder. Der sker ingen ændringer af udledningen af tag- og overfladevand med det ansøgte.

Sanitært spildevand fra stuehuset samt wc og bad i forrummet afledes til septiktank og efterfølgende nedsivningsanlæg.

Der er redegjort for mængder af overfladevand til opbevaring i gyllebeholdere i kapacitetsberegningen.

Det er muligt at vejgrøften, der afledes til, er forbundet til Smedebæk, som er forbundet med Lobæk og Brede Å som løber ud i Vadehavet. Smedebæk er målsat i vandområdeplaner 2021-2027¹⁰ til en samlet god økologisk og kemisk tilstand. Tilstandsvurdering viser, at målsætningen endnu ikke er opfyldt, idet samlet økologisk tilstand er vurderet dårlig og kemisk tilstand er ukendt. Der er dog mindst 1,8 km ned til Smedebæk, hvorfor vand tilledt vejgrøften forventes at være nedsivet, før det når bækken pga. sandjordstypen i området.

De eksisterende stalde, udearealer, gyllebeholdere, fortanke, kanaler og gyllerør mv. er etableret tætte. Der er derfor ingen risiko for udsivning til grundvand eller overfladevand.

Vurdering

Ud fra ovenstående vurderes det, at husdyrbrugets vandforbrug ikke er højere end nødvendigt for den økologiske svineproduktion, samt at der ikke er risiko for udsivning af forurenende stoffer til grundvand eller overfladevand. Husdyrbruget vil således ikke have en væsentlig direkte eller indirekte påvirkning af grundvand og overfladevand.

Da husdyrbruget kun udleder uforurenat tag- og overfladevand til vejgrøft og sivedræn, og vandet forventes af være nedsivet inden det når Smedebæk, og der ikke sker ændringer eller udvidelse i den afledte type eller mængde af overfladevand, vurderes det, at der ikke vil kunne ske en væsentlig negativ påvirkning af vandløb med det ansøgte.

3.10 BAT ammoniakemission (B9, C2, F5g)

BAT-kravet, som er den maksimalt tilladte ammoniakemission fra stalde og lagre, beregnes i Husdyrgodkendelse.dk. BAT-beregningen tager afsæt i, at det er første gang, der meddeles en miljøgodkendelse efter Husdyrbrugloven.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrug, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning, ammoniak afstedkommer, dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at BAT-kravet for ammoniak overholdes BAT-kravet er lovbestemt og sikrer, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på et niveau, der svarer til, at der er valgt staldsystemer og/eller teknologier blandt de bedste tilgængelige til at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

BAT-beregninger i Husdyrgodkendelse.dk er indsat i efterfølgende tabeller.

¹⁰ <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3basis2019>

Samlet BAT beregning ? i			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	4754	441	5195
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	4754	441	5195
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 15: Samlet BAT-beregning

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde ? i				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Slagtesvinestald 5-10	Økologiske Slagtesvin og smågrise; Delvist fast gulv ^a	Eksisterende staldafsnit	1,16 - 1,30 ^b	1,30
Stald 1	Økologiske Slagtesvin og smågrise; Delvist fast gulv ^a	Eksisterende staldafsnit	1,16 - 1,30 ^b	1,30
Stald 2 og 3	Økologiske Slagtesvin og smågrise; Delvist fast gulv ^a	Eksisterende staldafsnit	1,16 - 1,30 ^b	1,30
Stald 4	Økologiske Slagtesvin og smågrise; Delvist fast gulv ^a	Eksisterende staldafsnit	1,16 - 1,30 ^b	1,30
Små sektioner	Økologiske Slagtesvin og smågrise; Delvist fast gulv ^a	Eksisterende staldafsnit	1,16 - 1,30 ^b	1,30

^a BAT-kravet for flexgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

^b BAT-kravet ved ny stald er progressivt og afhænger af det samlede areal for husdyrtypen i nye staldafsnit

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsættes vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Tabel 16: Tabel med oplysninger om forudsætning for BAT-beregning

Vurdering

Da BAT-kravet overholdes, vurderes det, at der sker tilstrækkelig begrænsning af ammoniakemissionen.

3.11 Forslag til vilkår om bl.a. egenkontrol (B7)

Ingen. Teltoverdækningerne er frivilligt opsat, og er ikke benyttet til at leve op til BAT-krav. Der bør derfor ikke stilles vilkår til teltoverdækningerne.

3.12 Klima (F4, F5f)

Husdyrbrug med dyrehold bidrager til udledning af klimagasser som metan, lattergas og CO₂. Det er især dyrenes omsætning af foder, der bidrager til metanudskillelsen, og husdyrgødningen der bidrager til lattergas- og metan udskillelsen, mens CO₂-udledningen primært stammer fra strøm- og dieselolieforbruget.

Virksomheden har udarbejdet en ESG-rapport, som er et styringsredskab for miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige forhold.

Afgasning af al dybstrøelse og en del af gyllen bevirker, at udvundet metan opsamles og nyttiggøres, samt at metanudledningen fra den efterfølgende opbevaring af den afgassede biomasse nedsættes væsentligt¹¹.

I forhold til klimaændringer er det især et ændret nedbørsmønster eller grundvandsstigninger, der kan tænkes at påvirke husdyrbrug. Over de seneste 8 år har nedbøren svinget med et gennemsnit på 933 mm om

¹¹ <https://bce.au.dk/forskning/faciliteter/forsoegsbiogasanlaeg/fakta-om-biogas/>

året¹². Da husdyrbruget ligger godt 50 m over havoverfladen, vil stigende havvandstigninger ikke kunne påvirke husdyrbruget i dets forventede levetid.

Nedenfor fremgår husdyrbrugets sårbarhed i forhold til nedbør, vandstandsstigning fra vandløb, grundvandsstigning samt havvandsstigning.

Nedbør

Af figur 10 herunder fremgår de områder og bygninger, der kan blive påvirket ved værst tænkelige nedbørsmængde.

Der har ikke tidligere været problemer med oversvømmelser på husdyrbruget eller forurening som følge af store nedbørsmængder.



Grundvand

Af figur 11 fremgår det, at grundvandet omkring ejendommen står forholdsvis højt, med en højde på 1-3 meter under terræn i vinterhalvåret. Dette kan have betydning i forbindelse med tømninger af gyllebeholdere, hvorfor bundtømning af beholderne kun sker, når der ikke er risiko for, at grundvandet står så højt, at det kan presse gyllebeholderens bunde op og medføre utætheder. Gyllebeholderens sideelementer er gravet ca. 2 m ned under terræn og den store gyllebeholder har omfangsdræn og inspektionsbrønd. Inspektionsbrønden tjekkes forud for bundtømning.

¹² <https://www.danva.dk/viden/bm/om-benchmarking/nedboersvariation-paa-danmarkskort/>



Figur 11: Grundvandshøjde omkring husdyrbruget om vinteren. Kilde: kamp.miljoportal.dk

Vandløb og hav

Der er umiddelbart ingen risiko for, at husdyrbruget vil blive påvirket af oversvømmelse fra vandløb eller hav.

Vurdering

Pga. husdyrbrugets beliggenhed godt 50 m over havets overflade og med ca. 24 km til kysten, vurderes husdyrbruget ikke at kunne opleve negative konsekvenser pga. klimaændringer i de kommende mange år. Dog skal der være skærpet opmærksomhed ved tømning af gyllebeholderen, så der ikke sker skader ved høj grundvandsstand.

Ved primært naturlig ventilation, løbende udskiftning til mere energieffektiv belysning og fokus på udskiftning af energiforbrugende anlæg og maskiner til mindre energiforbrugende typer, vurderes husdyrbrugets CO₂-udledning at være begrænset til et rimeligt niveau.

3.13 Risiko for ulykker og katastrofer (B7, F5d, E1c, F7, F8)

Husdyrbrugets daglige tiltag for at begrænse forurening og gener er beskrevet under punkterne 3.5-3.15. Forholdsregler i forbindelse med uheld med olie, kemikalier, gylle og brand er beskrevet i husdyrbrugets beredskabsplan. Beredskabsplanen er hængt op på opslagstavle i forrummet samt i værkstedet. Beredskabsplanen opdateres løbende.

De største ulykker der kan forekomme på husdyrbruget, der kan give anledning til en akut forurening, er udslip af gylle eller fx olie. Gylleudslip vil kunne ske fx i forbindelse med overpumpning, ved brud på gyllebeholder ved påkørsel eller lignende. Stalde, udearealer, gyllekanaler, fortanke og gyllebeholdere er etableret med tætte og stabile bunde og sider, og der er sørget for tilstrækkelig opbevaringskapacitet af husdyrbrugets gylle (se punkt 3.1.2). Gyllebeholderne er desuden omfattet af 10 års beholderkontrollen og bliver kontrolleret løbende.

Ud fra et højdekurvekort ses det, at terrænet ved gyllebeholderne hælder mod vejgrøften langs Friskjærvej. Hvis der sker udslip af gylle/afgasset biomasse fra gyllebeholderne, vil gyllen/den afgassede biomasse løbe ud på de omgivende arealer og muligvis også i grøften. Grøften vil i givet fald blive blokeret nedstrøms med jord, sand eller halmballer, hvorefter opslugning af gylle kan påbegyndes. Hvis der er behov, rekvireres maskinstation til at hjælpe med opslugningen.

Som tidligere beskrevet opbevares der ikke bekæmpelsesmidler på husdyrbruget, og der opbevares heller ikke flydende handelsgødning.

I beredskabsplanen er der en instruks for, hvad der skal ske i tilfælde med uheld med gylleudslip og olie- eller kemikaliespild.

Vurdering

Som beskrevet vil gylle/afgasset biomasse i tilfælde af overløb eller kollaps af gyllebeholder blive opdæmmet ved blokering af grøften og hurtigt fjernet. Kollaps af gyllebeholdere ses forholdsvis sjældent. Det vurderes derfor, at risikoen for væsentlig forurening i forbindelse med ulykker er meget begrænset.

Med hensyn til øvrige forhold på husdyrbruget vurderes disse ikke at kunne være til fare for menneskers sundhed, kulturarven eller miljøet.

3.14 Overvågning (F7)

Der forslås ingen særskilte overvågningsordninger.

Vurdering

Da der som beskrevet i de foregående punkter i miljøkonsekvensrapporten vurderes ikke at kunne forekomme væsentlige skadelige virkninger på det omkringliggende miljø, når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet, vurderes der ikke behov for at opstille en egentlig overvågningsordning.

Tønder Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag samt opsætte vilkår for indgreb, såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

3.15 Andet om befolkningen og menneskers sundhed (F4, F5d)

Risikoen ved MRSA, antibiotikaresistens eller smitsomme husdyrsygdomme håndteres af generelle veterinærregler i Fødevarestyrelsens regi. Der er intet, der tyder på, at grise kan inficeres med Covid 19¹³.

Husdyrbruget deltager i et forskningsprojekt om MRSA, hvor der løbende testes dyr for MRSA. De sidste 4-5 år, har der ikke været konstateret smitte med MRSA på husdyrbruget.

Vurdering

Det vurderes, at der ikke er nogen særlige forhold på husdyrbruget eller beliggenheden i forhold til naboer der gør, at der i forbindelse med miljøgodkendelsen skal stilles særlige vilkår i forhold til menneskers sundhed.

Det vurderes endvidere, at husdyrbruget med dets beliggenhed i forhold til omgivelserne, ikke kan påvirke befolkningen og menneskers sundhed, heller ikke i forhold til samspil med de øvrige faktorer jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4 stk. 8 (se punkt 3). Potentielt kunne befolkningen og menneskers sundhed blive påvirket af næringsstoffer eller kemikalier, der siver ned i grundvandet og forurener dette. Med husdyrbrugets indretning og drift, herunder at der er tale om økologisk drift, vurderes det, at der er meget begrænset risiko for, at dette kan ske.

¹³ <https://danvet.com/danvet-nyheder/corona-hos-svin/>

3.16 Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (B10, E1b, F5e)

Med ca. 26 km i fugleflugt fra husdyrbruget til den dansk-tyske grænse kan der ikke forekomme grænseoverskridende effekter.

Kumulation i forhold til ammoniakdeposition og natur er beskrevet under punkt 3.5 og kumulation i forhold til lugt er beskrevet under punkt 3.7. Med hensyn til kumulation med andre husdyrbrug og øvrige forureningsparametre og gener som beskrevet under punkt 3.8-3.9 er det nærmeste lidt større husdyrbrug et slagtegrisehold på Smedegade 20, 6535 Branderup J. Dette husdyrbrug ligger ca. 0,7 km i fugleflugt fra husdyrbruget på Friskjærvej 6. Ansøgers andre dyrehold på Træhedevej 9 og 11 ligger godt 14 km i fugleflugt fra Friskjærvej 6.

I følge til de varslede ændringer af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen med hensyn til vurdering af samdrift, så er husdyrbruget på Friskjærvej 6 ikke forureningsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug pga. afstanden til disse (der er mere end 300 m til andre husdyrbrug, halvdelen af den ukorrigerede geneafstand til enkeltbeboelse fra husdyrbruget på Friskjærvej er 104,8 m og den korteste afstand mellem ansøgers husdyrbrug er på mere end 14 km).

De eneste tunge transporter, der sker mellem husdyrbruget på Friskjærvej 6 og husdyrbrugene på Træhedevej 9 og 11, er transporter af smågrise. I forhold til markdriften sker der kørsler fra Friskjærvej 6 og til bedriftens marker og retur.

Vurdering

Pga. afstanden fra Friskjærvej 6 til andre husdyrbrug mv., vurderes det, at der ikke vil kunne opstå kumulative gener for naboer i forhold til lugt, støj, rystelser, vibrationer, støv, lys, skadedyr eller transporter.

Det vurderes endvidere, at der ikke kan være andre eksisterende eller godkendte projekter i området, som husdyrbruget vil kunne kumulere med, som fx biogasanlæg eller godkendte men endnu ikke etablerede nye husdyrbrug eller lignende.

3.17 Alternative løsninger og 0-alternativet (E1d, F2, F3)

Der er ikke undersøgt alternativer, da der udelukkende ønskes en ny godkendelse efter reglerne og godkendelse af produktionsarealer, der ikke etableres nye produktionsarealer, og der kun ansøges om fleksibilitet til frit at vælge vægten på grisene i de enkelte staldafsnit.

Såfremt ansøgningen om udvidelsen mod forventning ikke godkendes, er 0-alternativet, at husdyrbruget fortsætter med en maksimal produktion af 5.500 grise fra 15-107 kg.

Den generelle udvikling går mod større og mere effektive husdyrbrug for at kunne optimere indtjeningen. Hvis ikke husdyrbruget gives mulighed for at få en ny miljøgodkendelse efter den nye lovgivning, vil husdyrbruget ikke kunne udnytte staldanlægget optimalt.

Vurdering

Det vurderes, at ovenstående vurdering i forhold til alternativer og 0-alternativ er tilstrækkelig til at leve op til lovgivnings krav til en sådan vurdering.

3.18 Erhvervsmæssig nødvendighed

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal kommunen ved opførelse af ny bebyggelse vurdere, om byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugs-ejendom. Friskjærvej 6 er noteret med landbrugspligt.

Miljøstyrelsen skriver i deres vejledning, at det er deres vurdering, at byggeri til brug for husdyrbrug i langt de fleste tilfælde vil være erhvervsmæssigt nødvendigt, bl.a. fordi landmanden som udgangspunkt ikke har in-

teresse i at opføre byggeri, der ikke er nødvendigt for driften af husdyrbruget, men at det er et krav, at der foretages en konkret vurdering af den erhvervsmæssige nødvendighed. Selv hvis kommunen skulle vurdere, at der ikke er tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri, betyder det ikke i sig selv, at byggeriet ikke kan godkendes. Eventuelt skal kommunen fastsætte yderligere vilkår til varetagelse af landskabshensyn, hvis det vurderes, at der er tale om byggeri af industrilignende karakter.

Vurdering

Da der ikke etableres nye stalde, opbevaringsanlæg eller andet, vurderes det, at der ikke er behov for at foretage en vurdering i forhold til erhvervsmæssig nødvendighed.

Med en ny miljøgodkendelse til frit at udnytte staldenes produktionsarealer inden for de valgte dyre- og gulvtyper er det nemmere at udnytte det eksisterende staldanlæg optimalt, hvorved husdyrbrugets indtjeningsmuligheder kan optimeres.

4. Oplysninger om konsulenten (A4)

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af Cand.scient. Ulla Refshammer Pallesen, Spiras, som har arbejdet med landbrugets miljøforhold i mere end 19 år. Først i den kommunale enhed Sønderborg Områdets Miljøcenter og senere som miljørådgiver i landboforeningen Spiras og LandboSyd.

5. Konklusion

Sammenfattende vurderes det, at den ansøgte godkendelse af husdyrbruget på Friskjærvej 6 ikke vil medføre væsentlig direkte eller indirekte påvirkning af det omgivende miljø. Tønder Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag samt opsætte vilkår for indgreb, såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

Det vurderes endvidere, at der ikke er samspil mellem emnerne 1) befolkningen og menneskers sundhed, 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter, 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima og 4) materielle goder, kulturarv og landskabet, der kan medføre væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af omgivelserne.

6. Referenceliste

1. Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. BEK nr. 520 af 01/05/2019
2. Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr. 443 af 26/04/2023
3. <http://kort.plandata.dk/spatialmap?>
4. Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 1392 af 04/10/2022
5. <https://naturdata.miljoportal.dk/>
6. http://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2018/Opdatering_empirisk_baserede_taaegraenser.pdf
7. Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>
8. AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 <https://www2.dmu.dk/Pub/SR50.pdf>
9. <https://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=jordbrugsanalyse>
10. <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3basis2019>
11. <https://bce.au.dk/forskning/faciliteter/forsoegsbiogasanlaeg/fakta-om-biogas/>
12. <https://www.danva.dk/viden/bm/om-benchmarking/nedboersvariation-paa-danmarkskort/>
13. <https://danvet.com/danvet-nyheder/corona-hos-svin/>

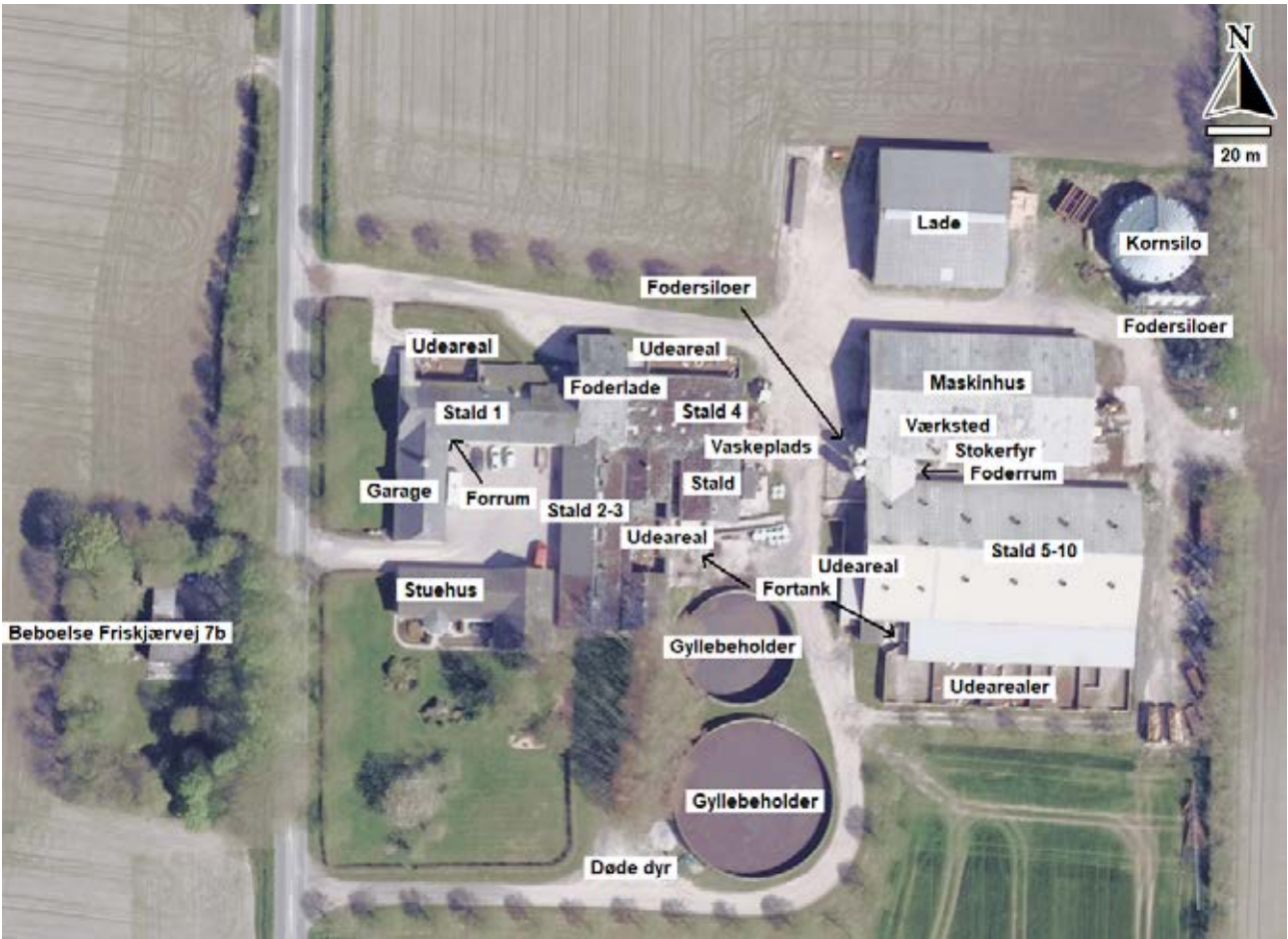
7. Bilag

Bilag 1: Oversigtskort

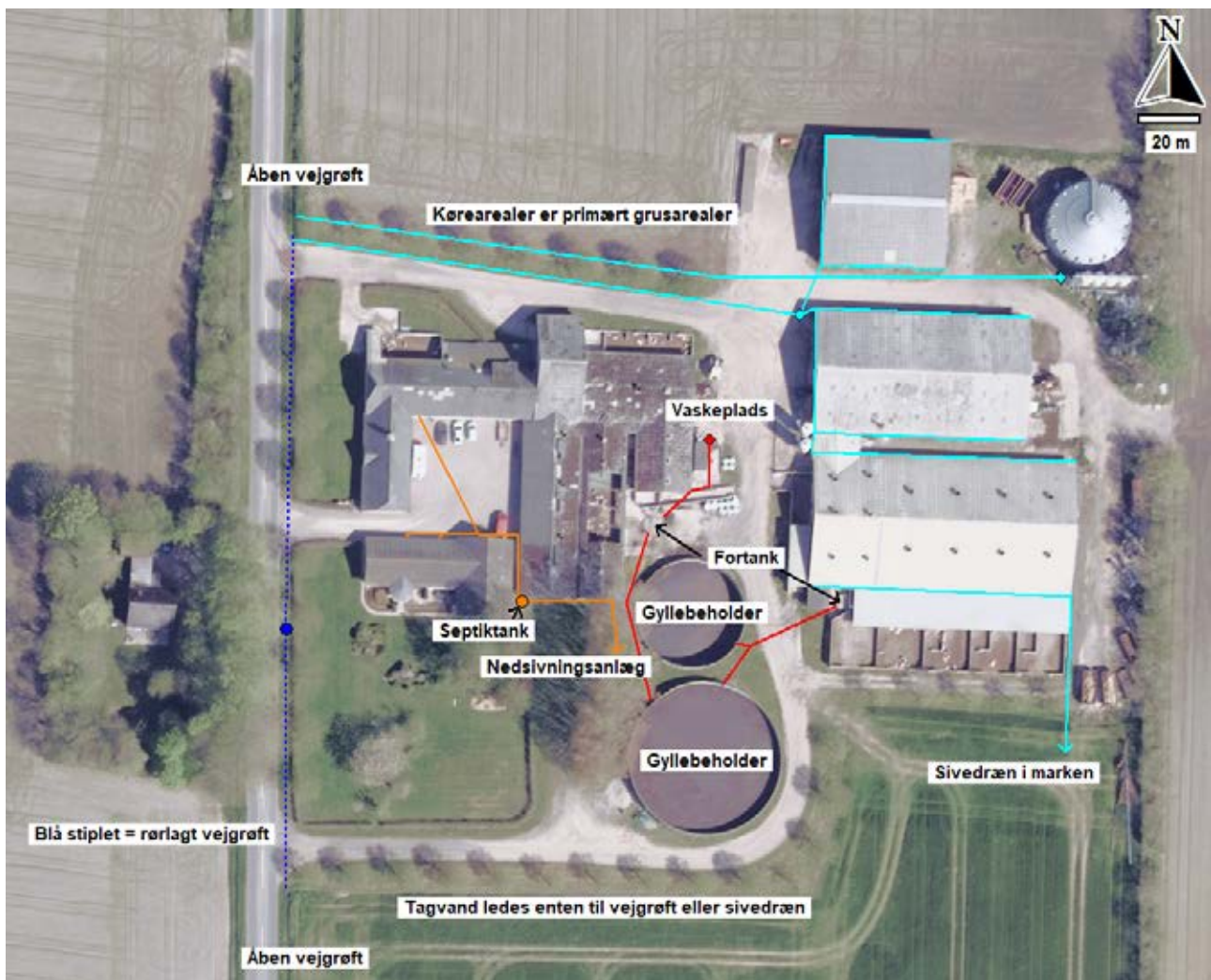
Bilag 2: Ledningsplan

Bilag 3: Opgørelse af produktionsarealer

Bilag 1: Oversigtskort



Bilag 2: Ledningsplan



Bilag 3: Opgørelse af produktionsarealer

Stipladser Friskjærvej 6					
Økologi regler					Nop Regler
Levende vægt kg	Indeareal	-Heraf strøet	Udeareal	Total arealkrav	OBS NOP Strøet krav
Fravæn. - 30kg	0,6	0,26	0,4	1	0,42
30-50kg	0,8	0,37	0,6	1,4	0,49
50-85kg	1,1	0,53	0,8	1,9	0,84
85-110kg	1,3	0,63	1	2,3	0,84
Over 110kg	1,5	?	1,2	2,7	?
Klima 1					
Område	Indeareal	-Heraf strøet*	Udeareal	Total areal	Nop Strøet krav
Stald areal m2	256	111	151	406	111
Maks antal grise i stalden ved en given vægt:					
Fravæn. - 30kg	426	425	377	406	263
30-50kg	319	299	251	290	226
50-85kg	232	208	189	214	132
85-110kg	197	175	151	177	132
Klima 2					
Område	Indeareal	-Heraf strøet*	Udeareal	Total areal	Nop Strøet krav
Stald areal m2	154	154	133	287	154
Maks antal grise i stalden ved en given vægt:					
Fravæn. - 30kg	257	592	333	287	367
30-50kg	193	416	222	205	314
50-85kg	140	291	166	151	183
85-110kg	118	244	133	125	183
Klima 3					
Område	Indeareal	-Heraf strøet*	Udeareal	Total areal	Nop Strøet krav
Stald areal m2	172	172	120	292	172
Maks antal grise i stalden ved en given vægt:					
Fravæn. - 30kg	287	662	300	292	410
30-50kg	215	465	200	209	351
50-85kg	156	325	150	154	205
85-110kg	132	273	120	127	205
Bufferareal mellem klima 2 og 3					
Område	Indeareal	-Heraf strøet*	Udeareal	Total areal	Nop Strøet krav
Stald areal m2	39	39	31	70	39
Maks antal grise i stalden ved en given vægt:					
Fravæn. - 30kg	65	150	78	70	93
30-50kg	49	105	52	50	80
50-85kg	35	74	39	37	46
85-110kg	30	62	31	30	46

Klima 4 - Kan opdeles i 5 sektioner					
Område	Indeareal	-Heraf strøet*	Udeareal	Total areal	Nop Strøet krav
Stald areal m2	281	180	115	396	180
Maks antal grise i stalden ved en given vægt:					
Fravæn. - 30kg	468	692	288	396	429
30-50kg	351	486	192	283	367
50-85kg	255	340	144	208	214
85-110kg	216	286	115	172	214
Sti 5					
Område	Indeareal	-Heraf strøet*	Udeareal	Total areal	Nop Strøet krav
Stald areal m2	163	54	74	237	54
Maks antal grise i stalden ved en given vægt:					
Fravæn. - 30kg	272	208	185	237	129
30-50kg	204	146	123	170	110
50-85kg	149	102	93	125	64
85-110kg	126	86	74	103	64
Sti 6					
Område	Indeareal	-Heraf strøet*	Udeareal	Total areal	Nop Strøet krav
Stald areal m2	163	109	134	297	109
Maks antal grise i stalden ved en given vægt:					
Fravæn. - 30kg	272	419	335	297	260
30-50kg	204	295	223	212	222
50-85kg	148	206	168	156	130
85-110kg	125	173	134	129	130
Sti 7-10 pr sti					
Område	Indeareal	-Heraf strøet*	Udeareal	Total areal	Nop Strøet krav
Stald areal m2	223	149	156	379	149
Maks antal grise i stalden ved en given vægt:					
Fravæn. - 30kg	372	573	390	379	355
30-50kg	279	403	260	271	304
50-85kg	203	281	195	199	177
85-110kg	172	237	156	165	177
3 små sektioner					
Område	Indeareal	-Heraf strøet*	Udeareal	Total areal	Nop Strøet krav
Stald areal m2	120		36	156	